PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA

NOVADNIEKS

ISSN 1407-9321

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2010. GADA 19. OKTOBRIS ● Nr. 78 (8061) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Preiļu novadam — 10. dzimšanas diena 4., 5. lappusē

Kristīgajam pielikumam "Cerība" iznācis 100. numurs 6., 7. lappusē

Novadu skolās šogad mazāk audzēkņu 8. lappusē

Nīderlandes vidusskolēni apmaiņas programmā Preiļu Valsts ģimnāzijā

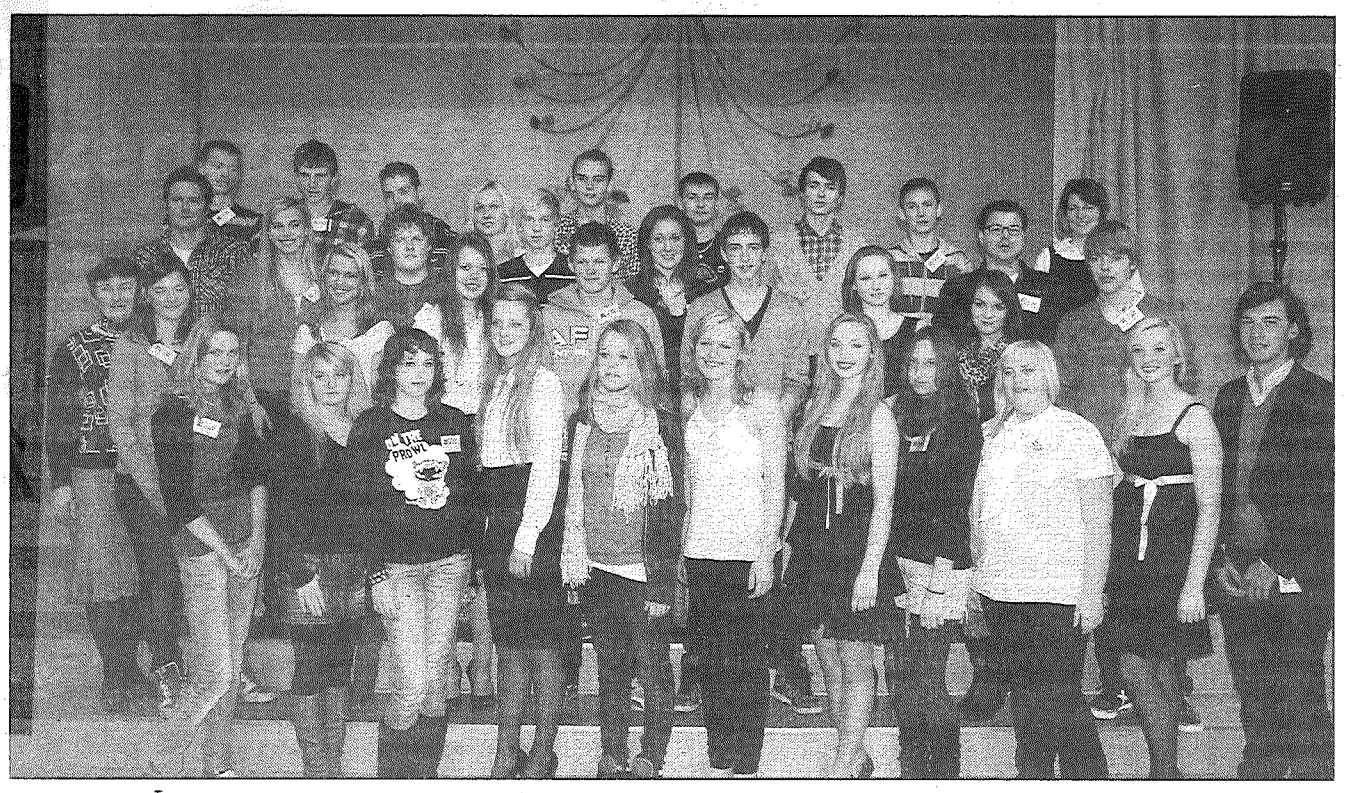

● **Pirmajā kopīgajā foto — Preiļu Valsts ģimnāzijas un Merlet koledžas (Nīderlande) audzēkņi un pedagogi. Otrajā rindā pirmā no kreisās starptautisko projektu koordinatore Anna Verza.** Foto: A.Šņepsts

Preiļu Valsts ģimnāzijā (PVĢ) šī nedēļa sākās ar svētku brīdi, kurā plašajā ģimnāzistu saimē uz nedēļu draudzīgi tika uzņemti 16 jaunieši ar diviem saviem skolotājiem no Nīderlandes. Ciemiņus sveica skolas direktore Ligita Pauniņa, starptautisko projektu koordinatore, angļu valodas skolotāja Anna Verza. Ģimnāzistu sagatavotā videoprezentācijā Nīderlandes skolēni galvenajos vilcienos iepazinās ar Latvijas vēsturi, Preiļiem un ģimnāziju, pēc tam sekoja apsveikuma koncerts. Tajā uzstājās PVĢ koris, deju kopas «Dancari» un «Gaida», folkloras kopa «Rūtoj», vokālais ansamblis «Lāsīte». Ar aplausiem ciemiņi uzņēma ziņu, ka visi šie kolektīvi ir vasarā notikušo skolēnu dziesmu un deju svētku laureāti.

Ģimnāzija pirmo reizi piedalās skolēnu apmaiņas projektā ar Merlet koledžu Nīderlandē, «Novadniekam» pastāstīja Anna Verza. Projekta ietvaros no 16. līdz 23. oktobrim jaunie nīderlandieši iepazīsies ar Latgali, latviešu tradīcijām, uzlabos angļu valodu. Skolēni dzīvo ģimnāzistu ģimenēs, bet skolotāji — viesnīcā. Projektā paredzēts, ka Merlet koledžas vecāko kursu audzēkņi strādās darba grupās, iegūs jaunas prasmes. Savukārt pavasara brīvdienās no 19. līdz 23. martam Preiļu ģimnāzisti dosies uz Nīderlandi, kur darbosies līdzīgi kopā ar tiem skolēniem, ar kuriem iepazinās Preiļos. Projekta noteikumi paredz, ka ar visu to, ko jaunieši uzzina un iemācās ārzemēs, viņi iepazīstina jaunāko kursu audzēkņus. No Nīderlandes ieradušies 11 zēni un piecas meitenes, stāstīja Anna Verza. Projekta ietvaros Merlet koledžas audzēkņi šonedēļ devušies arī uz citām valstīm, — 16 uzturas Basku zemē Spānijā, tikpat arī Valensijā — Spānijā. Audzēkņi devušies arī uz Itāliju, Horvātiju un Igauniju, pa 16 uz katru no šīm valstīm. Mēs kopā ar Igauniju šajā projektā esam jaunpienācēji kā skolas no Ziemeļeiropas, stāstīja Anna Verza. Finansiāli projektu atbalsta novada dome, kā arī vietējie uzņēmēji, un, protams, ģimenes, kurās nīderlandiešu skolēni dzīvo.

Merlet koledžas audzēkņi Preiļos ieradās sestdien, pirmais priekšstats par pilsētu jau gūts. Trešdien ieplānota ekskursija pa Latgali, Aglonas apmeklēšana.

Pēc divām nedēļām Preiļu Valsts ģimnāzijā skanēs vēl vairāk svešvalodu, jo programmas «Comenius» ietvaros notiks starptautiska konference, un PVĢ uzņems skolēnus no Vācijas, Skotijas, Itālijas un Grieķijas, no katras valsts četrus jauniešus. Kopā ar viņiem ieradīsies 12 skolotāji, no Grieķijas skolas — arī skolas direktors.

PVĢ ir koordinatore četriem projektiem no kopējā «Comenius» programmā apstiprināto projektu skaita — 61. Skola koordinē jau otro šīs programmas projektu.

Runājot par aktivitātēm «Comenius» programmā, projektu koordinatore Anna Verza uzsvēra, ka problēmas rada viesnīcu trūkums Preiļos. Novembrī skolas ciemiņiem — pedagogiem nāksies mitināsies viesnīcā Daugavpilī, kur pieteikti astoņi vienvietīgi un divi divvietīgi numuri.

Skolotāja atzinīgi vērtēja ģimnāzistu līdzdalību projektos. Pirms diviem gadiem, kad uzsākta līdzdarbība starptautiskos projektos, pat septiņu ārzemju skolēnu izmitināšana viesģimenēs radījusi grūtības, bet tagad bez raizēm atrastas mājvietas abu projektu jauniešiem — kopskaitā 32 skolēniem.

L.Rancāne

TURPINĀS PRESES IZDEVUMU ABONĒŠANA 2011. GADAM!

To var izdarīt jebkurā pasta nodaļā, pie lauku pastniekiem, Latvijas Pasta mājas lapā *www.pasts.lv* vai pa tālruni 67008001.

ABONĒT redakcijā ir ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot "NOVADNIEKU" uz visu gadu redakcijā, ietaupīs Ls 4,92 uz abonēšanas kvīts rēķina, kā arī saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu, t.i., par Ls 35,20, vēl ietaupot Ls 3,20 (KOPĀ Ls 8,12).

ABONĒT "NOVADNIEKU" uz šiem pašiem noteikumiem var arī redakcijas mājas lapā *www.novadnieks.lv* sadaļā "Abonēšana".

AICINĀM abonēt "NOVADNIEKU" redakcijā arī juridiskās personas, jo nebūs jāmaksā par abonēšanas pakalpojumiem.

"NOVADNIEKA" viena mēneša abonēšanas cena 20011. gadam nav mainījusies — fiziskām personām tā ir Ls 3,20; juridiskām personām — Ls 3,99.

ATBALSTIET UN ABONĒJIET SAVU LAIKRAKSTU "NOVADNIEKS", KURŠ IZNĀK JAU 60 GADUS!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

2011. gadā minimāla alga paliks 180 latu apmērā; par tālāko viedokļi atšķiras

Nākamgad minimālā alga Latvijā plānota šā gada apmērā, tas ir, 180 lati, taču attiecībā uz minimālās algas izmaiņām nākotnē Labklājības ministrijas (LM) un sociālo partneru viedokļi ir atšķirīgi. Kā aģentūru LETA informēja LM, saskaņā ar 8. jūnija valdības vienošanos nākamgad izmaiņas minimālās algas apmērā nebūs, bet, sākot ar 2012. gadu, LM uzskata, ka minimālā alga būtu pakāpeniski jāpalielina, nepiesaistot to konkrētiem makroekonomiskajiem rādītājiem. Kā ziņots, LM sagatavotā koncepcija par minimālās mēneša darba algas noteikšanu turpmākajiem gadiem tika izskatīta valsts sekretāru sanāksmē. Koncepcijā ir piedāvāti trīs minimālās algas noteikšanas pamatprincipi. Pirmais no tiem paredz, ka nākamajos gados minimālā alga netiek piesaistīta konkrētiem makroekonomiskajiem rādītājiem. Otrā variantā minimālā alga tiek noteikta un paaugstināta (samazināta) atbilstoši darba ražīguma izmaiņām kalendārajā gadā pirms tā gada, kurā apstiprina jauno minimālās algas apmēru. Trešais variants paredz, ka, sākot ar 2012. gadu, minimālā alga tiek noteikta un paaugstināta tā, lai piecu gadu pārejas periodā tās neto apmērs sasniegtu 100% no Centrālās statistikas pārvaldes aprēķinātā iztikas minimuma patēriņa groza vidējās gada vērtības. Saskaņā ar **pirmo variantu** 2012. gadā minimālā darba alga būtu 185 lati, 2013. gadā — 190 lati, bet 2014. gadā — 195 lati. **Otrajā variantā** minimālās algas izmaiņas būtu šādas: 184 lati 2013. gadā un abos nākamajos attiecīgi 189 un 193 lati. **Trešais variants** paredz, ka minimālā darba alga 2012. gadā varētu būt 188 lati, bet nākamajos gados attiecīgi 197 lati un 212 lati.

CVK apkopojusi un pārbaudījusi vēlēšanu rezultātus visos iecirkņos

Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) apkopojusi un pārbaudījusi informāciju no visiem vēlēšanu iecirkņiem un tuvāko dienu laikā sanāks uz sēdi, lai oficiāli apstiprinātu 10. Saeimas vēlēšanu rezultātus, aģentūrai BNS pavēstīja CVK Informācijas nodaļas vadītāja Kristīne Bērziņa un paskaidroja, ka patlaban CVK mājaslapā internetā publicētajos provizoriskajos rezultātos vairs nav gaidāmas nekādas izmaiņas. Taču, lai tos pasludinātu par oficiālajiem rezultātiem, nepieciešams CVK apstiprinājums.

Zatlers dodas uz Ķīnu

Valsts prezidents Valdis Zatlers vakar devies piecu dienu darba vizītē uz Ķīnu, kur piedalīsies Latvijas nacionālās dienas atklāšanā izstādē "World EXPO" Šanhajā, tiksies ar Ķīnas viceprezidentu Sji Dziņ Pinu, kā arī piedalīsies Latvijas un Ķīnas uzņēmēju forumos. Prezidentam līdzi uz Ķīnu brauc trīs ministri: ekonomikas ministrs Artis Kampars, izglītības ministre Tatjana Koķe un kultūras ministrs Ints Dālderis. Prezidenta dzīvesbiedre Lilita Zatlere šoreiz palikšot Latvijā. Latvijas delegācijā arī virkne uzņēmēju, kuri pārstāv tranzīta, metālapstrādes, kokapstrādes, pārtikas ražošanas un citas jomas, kā arī deviņu Latvijas augstskolu rektori, stāstīja prezidenta padomnieks Andris Pelšs. Vizītes laikā paredzēts parakstīt Vienošanos par augstākās izglītības dokumentu savstarpēju atzīšanu, Kultūras sadarbības memorandu un Hipotēku bankas sadarbības līgumu ar Ķīnas Attīstības banku. Vizītes laikā V. Zatlers apmeklēs trīs pilsētas – Šenjanu, Šanhaju un Pekinu. Šenjanā plānots reklamēt Latvijas augstskolas, lai veicinātu sadarbību ar Liaoninagas provinces universitātēm, kā arī notiks uzņēmēju forums. Abu valstu uzņēmēju tikšanās paredzēta arī Šanhajā Latvijas nacionālās dienas laikā. Latvijas paviljonā V. Zatlers kopā ar Ķīnas valdības pārstāvi teiks uzrunas, tiks prezentēta jaunā ķīniešu – latviešu valodas vārdnīca. Pekinā V.Zatleru uzņems Ķīnas viceprezidents Sji Dziņ Pins, un tur paredzēta tikšanās ar latviešu kopienu.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS
Redaktore Tamāra Elste
Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCĪJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.
Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Visa cilvēce dalās divās daļās: vieni aizņemas, otri aizdod.
Č.Lems

Folkloras kopa «Rūtoj» — skates laureāti

● **Uzstājas Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopa «Rūtoj». Pirmā no kreisās — kopas vadītāja skolotāja Ilze Rožinska.** Foto: J.Erts

Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopa «Rūtoj» guvusi kārtējos panākumus — laureātu diplomu Dienvidlatgales folkloras kopu skatē. Kopas dziedātāji regulāri ierindojas starp labākajiem dažāda mēroga skatēs un konkursos. Pēdējie panākumi gūti folkloras kopu saietā «Rudynuoji», kas notika Līvānos vienlaikus ar Dienvidlatgales folkloras kopu skati. Sniegumu vērtēja Nemateriālā kultūras mantojuma aģentūras pārstāvji sakarā ar novadu dienām, kas paredzētas 2011. gada aprīlī un notiks Rīgā. Priecīgā ziņa par sasniegumiem ģimnāzijā saņemta tikai šīs nedēļas sākumā.

Folkloras kopas «Rūtoj» vadītāja Ilze Rožinska «Novadniekam» pastāstīja, ka kopa darbojas kopš 2005. gada, bet tieši šogad tās dalībnieku skaits ir viskuplākais — 26. Kā ikvienam skolēnu māksliniecisko pašdarbības kolektīvam, arī folkloras kopai «Rūtoj» galvenā problēma ir tā, ka dalībnieku sastāvs ik gadus mainās, jo vieni pabeidz skolu un aiziet prom, bet citi nāk viņu vietā. Tomēr nemainīgs ir tas, ka visus «Rūtoj» dalībniekus vieno mīlestība pret latviešu tautas dziesmām un mūziku.

L.Rancāne

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Preiliešiem pirts vietā būs jāiet uz sociālo dušu

Kur mazgāties tiem Preiļu iedzīvotājiem, kuri dzīvo individuālajās mājās bez centralizētās ūdens padeves, bez vannas un bez pirtiņas pagalma stūrī? Preiļu pirts nedarbojas un neviens nezina atbildēt, vai tās darbība tiks atjaunota. Cilvēki būtu gatavi maksāt par mazgāšanos arī dārgāk.

Ar šādu problēmu redakcijā pēc palīdzības griezās vairākas pensionāres.

Pirts pakalpojumus Preiļu iedzīvotājiem līdz šim sniedza privātuzņēmums. Vasarā pirts darbība tika pārtraukta. Sazinoties ar SIA SAU vadību, «Novadniekam» neizdevās saņemt konkrētu informāciju, vai pakalpojumu sniegšana tiks atjaunota.

Izteikt viedokli par situāciju lūdzām Preiļu novada domes priekšsēdētāju **Aldi Adamoviču.** «Pirts pakalpojumu sniegšana neietilpst pašvaldībai ar likumu noteiktajās funkcijās,» viņš teica. «Tāpat ar likumu noteikts, ka pašvaldība nedrīkst ieguldīt savus budžeta līdzekļus privātā objektā, lai gan tā sniegtos pakalpojumus izmanto vietējie iedzīvotāji.»

Novada domes priekšsēdētājs skaidroja, ka likumā paredzētais pašvaldības uzdevums ir nodrošināt komunālos pakalpojumus — ūdens padevi, kanalizāciju, apkuri un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Pēc viņa rīcībā esošās informācijas, ja pašvaldība vēlētos atvērt savu pirti, iekārtošanas un uzturēšanas izmaksas šī brīža finansiālajai situācijai varētu būt pārāk lielas gan novada domei, gan dārgi pašiem pirts apmeklētājiem. Pašvaldības vadītāja ieteikums iedzīvotājiem — doties uz novada sociālo dienestu un izmantot tur pieejamo dušu.

Piezvanot uz sociālo dienestu, noskaidrojām, ka nomazgāties dušā par lētu samaksu (45 santīmiem) var trūcīgās personas, maznodrošinātie un pensionāri, kuru ienākumi mēnesī ir mazāki par 160 latiem. Tiesa, duša darbojas tikai vienu dienu nedēļā — ceturtdienās, jo citās dienās tajās pašās telpās tiek sniegti veļas mazgāšanas pakalpojumi. Sociālā dienesta darbinieki paskaidroja, ka mazgāties gribētāju ir daudz, tāpēc iepriekš jāpierakstās rindā. To var izdarīt, ierodoties personīgi vai arī piezvanot pa tālruni 65323200 (savienos ar atbildīgo darbinieci).

L.Kirillova

Rimicānos renovē bijušo skolotāju māju

Vārkavas novada Rimicānos notiek bijušās skolotāju mājas renovācija, informē Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska.

Tā iesākās ar vērienīgu apkārtnes sapošanu un sagatavošanu pārmaiņām, – simtlatu stipendiāti pie mājas izzāģēja kuplos un teju jau necaurbrienamos Kaukāza plūmju un krūmu brikšņus, iztīrīja pagalmu. Šī astoņu dzīvokļu māja, ko uzcēla 1970. gadā, bija paredzēta Rimicānu skolas pedagogiem, un viņi tajā arī mita. Laika gaitā, samazinoties skolēnu skaitam, saruka arī skolotāju rindas, daži pedagogi nedzīvoja piešķirtajā dzīvoklī pastāvīgi, bet gan izmantoja to nelabvēlīgos laika un citos spiedīgos apstākļos. Šobrīd mājā kopš tās nodošanas ekspluatācijā dzīvo tikai viena bijusī Rimicānu skolas pedagoģe, bet pārējos dzīvokļus pašvaldība ir izīrējusi Rožkalnu pagasta iedzīvotājiem.

Šai 40 gadus vecajai būvei maina jumta segumu un laika gaitā nolietojušās jumta konstrukcijas. Darbus veic SIA "Borg" no Daugavpils. Tiem paredzēti 9734 lati. Savukārt otra daugavpiliešu firma SIA "Tehniķis 96" par 11 065 latiem veic ārdurvju un mājas daudzo logu nomaiņu, kas arī bija šīs mājas lielākā rūpe, jo vecie, milzīgie koka logi jau sen bija izpuvuši un savas funkcijas neveica. Mājai būtu nepieciešama arī ūdenssaimniecības un kanalizācijas sistēmas uzlabošana, taču pašlaik tas nav īstenojams. Minētās summas nāk no pašvaldības infrastruktūras attīstības līdzekļiem, jeb pagastu "apvienošanās naudas".

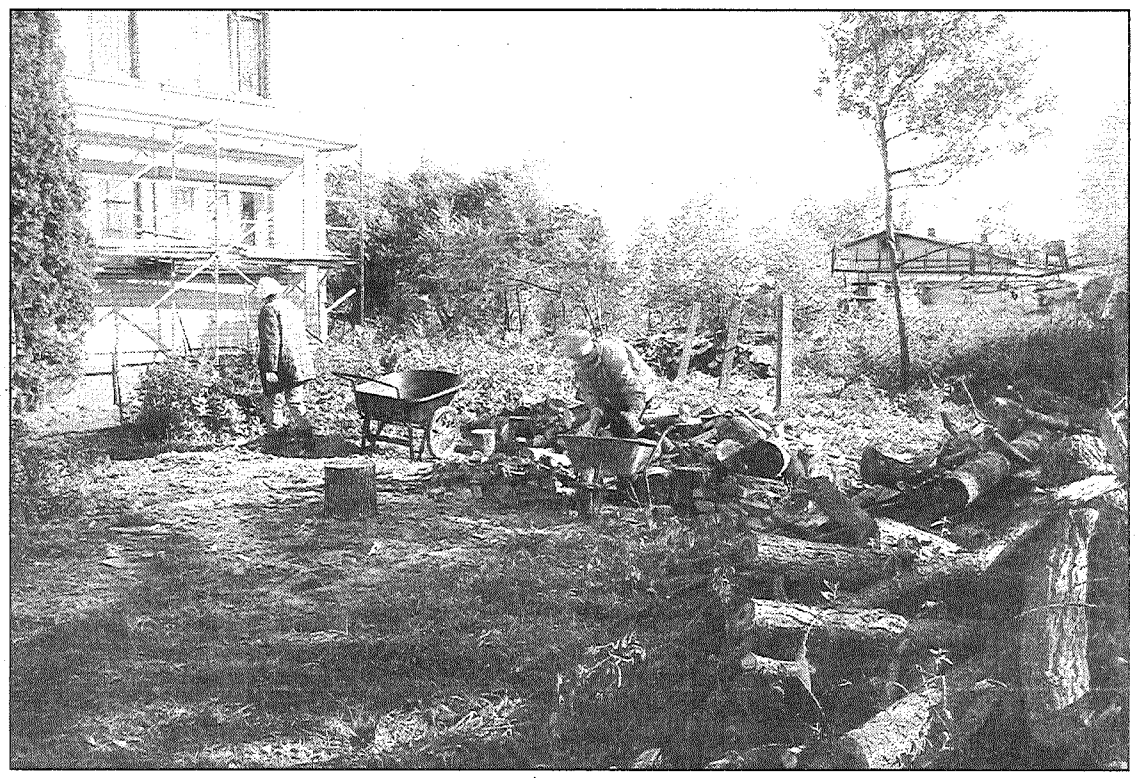

● Vārkavas novada Rimicānos turpinās bijušās skolotāju mājas renovācijas darbi.

Par Eiropas naudu sakārto kanalizācijas sistēmu

Vārkavas novadā uzsākts ERAF projekta «Ūdenssaimniecības attīstība Vārkavas pagasta Vārkavas ciemā» nākamais posms — kanalizācijas sistēmas sakārtošana.

23. septembrī Vārkavā būvvalde un pieņemšanas komisija sastādīja aktu par pieņemšanu ekspluatācijā ERAF projekta «Ūdenssaimniecības attīstība Vārkavas pagasta Vārkavas ciemā» divās kārtās īstenoto — jauno artēzisko urbumu, iepriekšējā artēziskā urbuma pārveidošanu par rezerves aku, maģistrālā ūdensvada jaunās PEH caurules, jauno maģistrālo ūdensvadu, 14 jaunas ūdensapgādes pieslēguma vietas un atjaunotu pārsūknēšanas staciju.

Kā pavēstīja šī projekta vadītāja, plānotāja Vija Šoldre, projekts tika rakstīts un pieteikts 2008. gadā, kad izmaksas bija krietni vien augstākas nekā 2010. gadā. Līdz ar to izdevās ietaupīt un pieteikt nākamo projekta aktivitāti — kanalizācijas sistēmas izbūvi. Pašlaik darbi pie tās jau ir sākušies, proti, iepirkums veiksmīgi noritējis, ir noslēgts līgums ar SIA «Preiļu santehniķis», un darbi norit pilnā sparā. Projektā paredzēta 446 metrus gara kanalizācijas tīkla, 85 metrus gara spiedvada, vienas kanalizācijas sūkņu stacijas un 206,5 metrus gara pašteces kanalizācijas tīkla izbūves. Līguma izpildes termiņš ir 2010. gada 31. decembris.

Bērniem un pieaugušajiem māca klasiskās un modernās dejas, pasniedz aerobiku un jogu

Septembrī Vārkavas novada izglītības iestāžu skolēniem, viņu vecākiem, pedagogiem un jebkuram citam interesentam ir radusies iespēja apgūt gan klasisko, gan moderno deju pamatus, kā ari izvingroties gan aerobikas stilā, gan izpildot jogas elementus, pie tam drīzumā apgūtās prasmes tiks liktas lietā, — taps deju grupas, kas iestudēs šovus.

Par šo iespēju ir gādājusi Vārkavas novada kultūras centra vadītāja Ilga Pokšāne, kas savai iecerei un daudzu novada iedzīvotāju vēlmei ir sameklējusi sponsorus — 500 latus horeogrāfes darba apmaksai dāvāja politiķis Mārtiņš Roze, kā arī finansiālu atbalstu šīm deju nodarbībām piekrita sniegt politiķi Staņislavs Šķesters un Jānis Klaužs. Tas nozīmē, ka abas skolēnu grupas (vecumā līdz 13 gadiem un no 14 gadiem) visa mācību gada garumā deju nodarbības varēs apmeklēt bez maksas. Bērnu un jauniešu atsaucība pagaidām ir milzīga, nelielajā vidusskolas aktu zālē brīžiem nav vietas, kur apgriezties. Pieaugušo vidū atsaucība ir nedaudz mazāka, viņiem gan, apmeklējot nodarbību, jāšķiras no viena lata. Taču interesantās, spraigās un ķermenim ļoti noderīgās nodarbības to atsver. Pirmajā nodarbībā tika apgūtas dažas jogas pozas, salsas elementi, kārtīgi izvingrinātas visas muskuļu grupas.

Deju nodarbības vada horeogrāfe Oksana Kitajeva no Preiļiem. Plānots, ka nodarbības notiks divreiz nedēļā Vārkavas vidusskolas aktu zālē, vienu reizi nedēļā Vārkavas un Vanagu pamatskolās.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Bezdarba līmenis septembrī samazinājies par 0,4%

Reģistrētā bezdarba līmenis valstī septembra beigās bija 14,6% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaita. Valstī bezdarba līmenis salīdzinājumā ar augustu samazinājies par 0,4%, liecina Nodarbinātības aģentūras apkopotā informācija (NVA).

7144 NVA reģistrētie bezdarbnieki septembrī iekārtojās darbā.

NVA uzskaitē šī gada septembra sākumā bija 169 676, septembra beigās – 165 386 bezdarbnieki. Bezdarbnieku skaits valstī mēneša laikā ir samazinājies par 4290 cilvēkiem jeb 2,5%.

Salīdzinoši zemākais bezdarba līmenis septembrī reģistrēts Rīgas reģionā – 11,6%, augstākais bezdarba līmenis bija Latgales reģionā – 22,0%. Kurzemes reģionā septembrī bezdarba līmenis pazeminājies līdz 15,5%, Zemgales reģionā tas bija 15,6%, savukārt Vidzemes reģionā – 16,3%.

Valsts lielākajās pilsētās bezdarba līmenis septembrī bija: Rīgā – 10,6%, Ventspilī – 10,7%, Jelgavā – 11,1%, Daugavpilī – 11,9%, Jūrmalā – 13,5%, Liepājā – 16,8%, Rēzeknē – 22,4%.

Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa problēmgrupām un bezdarba līmenis NVA Preiļu filiāles pārziņā esošajos novados 2010. gada septembrī

Novads	Bezdarba līmenis procent.*	Bezdarbnieku skaits	No tiem								
			Sievietes	Invalīdi	Jaunieši 15-17 g..v.	Jaunieši 18-24 g.v.	Ilgstošie bezdarbnieki	Personas pēc ieslodzījuma	Personas pēc bērna kopšanas atvaļin.	Pirmspensijas vecuma sievietes	Pirmspensijas vecuma vīrieši
Aglonas	20,3	581	254	29	1	72	213	1	15	27	32
Līvānu	18,5	1747	943	136	8	263	849	2	26	110	77
Preiļu	17,4	1385	699	87	4	276	563	7	29	63	55
Riebiņu	22	878	408	46	4	136	364	2	12	45	48
Vārkavas	20,7	311	152	13	1	59	132	0	7	8	15

* Bezdarba līmenis aprēķināts, attiecinot bezdarbnieku skaitu pret darbspējas vecuma iedzīvotāju skaitu attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Bezdarba līmenī mazas izmaiņas

Salīdzinot ar situāciju iepriekšējā mēnesī, septembrī bezdarba līmenis palielinājies par 0,1 procenta punktu Preiļu novadā, bet palicis nemainīgs Aglonas un Riebiņu novadā. Savukārt par 0,5 procenta punktiem samazinājies Līvānu un Vārkavas novadā, — «Novadnieku» informēja Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Preiļu filiāles vadītāja Leontīna Saleniece. NVA Preiļu filiālē septembrī reģistrētas 16 brīvas darba vietas.

Galvenie bezdarba rādītāji reģionos (pilsētās) 2010. gada 30. septembrī salīdzinājumā ar 2010. gada 31. augustu

Reģions, pilsēta	Bezdarbnieku skaits mēneša beigās		Bezdarba līmenis perioda beigās (procentos)*		
	2010. gada 31. augusts	2010. gada 30. septembris	2010. gada 31. augusts	2010. gada 30. septembris	Izmaiņas (+/-) procenta punktos
Rīga	41 889	40 599	10,9	10,6	- 0,3
Jūrmala	3966	3954	13,6	13,5	- 0,1
Rīgas reģionā kopā:	68 276	66 188	11,9	11,6	- 0,3
Liepāja	6687	6512	17,3	16,8	- 0,5
Ventspils	2385	2280	11,2	10,7	- 0,5
Kurzemes reģionā kopā:	23 138	22 385	16,1	15,5	- 0,6
Daugavpils	6681	6553	12,1	11,9	- 0,2
Rēzekne	3952	3875	22,8	22,4	- 0,4
Latgales reģionā kopā:	**37 593**	**37 200**	**22,3**	**22,0**	**- 0,3**
Vidzemes reģionā kopā:	18 349	17 882	16,7	16,3	- 0,4
Jelgava	4295	4180	11,4	11,1	- 0,3
Zemgales reģionā kopā:	22 320	21 731	16,1	15,6	- 0,5
Valstī kopā:	169 676	165 386	15,0	14,6	- 0,4

* Bezdarbnieku skaits ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā.

2000. gada 24. oktobris — 2010. gada...

Par Preiļu novada dzimšanas dienu uzskatāms **2000. gada 24. oktobris**, jo šajā dienā izdotie Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi nr. 374 «Noteikumi par Preiļu rajona Preiļu novada izveidošanu» noteica, ka Preiļu pilsēta tiek apvienota ar Preiļu un Aizkalnes pagastu, izveidojot jaunu administratīvo vienību — Preiļu novadu.

2000. gada 3. novembris. Notika Preiļu novada domes pirmā sēde, kuru vadīja īpašu uzdevumu ministrs valsts pārvaldes un pašvaldību reformu lietās Jānis Krūmiņš. Šajā sēdē Aizkalnes pagasta padomē, Preiļu pagasta padomē un Preiļu pilsētas domē ievēlētie deputāti par Preiļu novada domes priekšsēdētāju ievēlēja Ilmāru Meluškānu, kurš iepriekš bija Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs. Pirmajā novada domē darbojās 25 deputāti, no tiem 11 pārstāvēju Preiļu pilsētu, bet pa septiņiem — Aizkalnes un Preiļu pagastu.

2001. gada 20. jūlijs. Pašvaldību vēlēšanās novada domē ievēlētie 11 deputāti par Preiļu novada domes priekšsēdētāju ievēlēja Jāzepu Šņepstu.

2003. gada 31. marts. Domes deputāti sēdē apstiprināja Jāzepa Šņepsta atkāpšanos no domes priekšsēdētāja amata. Par novada domes priekšsēdētāju ievēlēja Jāni Eglīti.

2005. gada 21. marts. Pašvaldību vēlēšanās ievēlētie deputāti par novada domes priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēja Jāni Eglīti.

2006. gada 14. novembris. Deputāti apstiprināja Preiļu novada domes priekšsēdētāja Jāņa Eglīša atkāpšanos no deputāta amata un novada domes priekšsēdētāja amata sakarā ar ievēlēšanu par 9. Saeimas deputātu. Par Preiļu novada domes priekšsēdētāju ievēlēja Aldi Adamoviču.

2009. gada 1. jūlijs. Preiļu novadam teritoriālās reformas gaitā pievienojas vēl divi pagasti — Pelēču un Saunas. Domē ievēlētie 15 deputāti par novada domes priekšsēdētāju ievēlēja Aldi Adamoviču.

● **Vēsturisks brīdis — jaunievēlētais Preiļu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns kopā ar īpašu uzdevumu valsts pārvaldes un pašvaldību reformu lietās ministru Jāni Krūmiņu un saviem vietniekiem Zinaīdu Vilcāni un Pēteri Rožinski.** (Attēls no "Novadnieka" arhīva.)

Man ir gandarījums par Preiļu novada izaugsmi un mūsu cilvēkiem

10 gadu laikā ir bijis daudz pozitīvu notikumu, no kuriem grūti izvēlēties, kurš bijis visspilgtākais.

Pirmais Preiļu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns iesāka darbu ar ļoti vērienīgu pasākumu — 2001. gadā Preiļos notika Trīszvaigžņu sporta spēles, kurās piedalījās ne tikai sportisti no visiem Latvijas novadiem, bet arī ārzemēs dzīvojošie latvieši.

Jāzepa Šņepsta vadības laikā tika atjaunots Preiļu kultūras nams, kurš arī tagad ir viena no modernākajām kultūras iestādēm Latvijā.

Vairākus gadus par Preiļu novada domes priekšsēdētāju strādāja Jānis Eglītis, un tajā laikā Preiļos tika izveidota moderna bibliotēka, uzcelta Preiļu 1. pamatskolas piebūve, atjaunota Preiļu parka kapela.

Divus gadus pēc kārtas esam saņēmuši Vides ministrijas balvu "Ābols" par ieguldījumu vides sakārtošanā. Esam piedalījušies konkursā par sakoptāko pilsētu un jau pirmajā dalības gadā saņēmām atzinību par veiksmīgu infrastruktūras objektu sakārtošanu. Uzskatu, ka tie visi ir pelnīti apbalvojumi, jo par to liecina novada attīstības tendences pēdējo gadu laikā.

Emocionāli lielākais pacēlums bija Preiļu pilsētas 80. dzimšanas dienas svētku pasākumi, kas norisinājās pusgada garumā un noslēdzās ar grupas *Prāta vētra* koncertu. Uz pilsētas svētkiem bija ieradušies cilvēki, no kuriem daudzi pirmo reizi redzēja Preiļus. Svētku laikā un pirms tam varēja just mūsu pilsētas iedzīvotāju kopības un lepnuma sajūtu par piederību skaistajai Latgales pilsētiņai Preiļiem. Bija patīkami apzināties, ka varam uzņemt lielu skaitu ciemiņu un priecēt gan sevi, gan viņus.

Lielie pasākumi Preiļos apliecināja, ka iedzīvotājiem interesē viss, kas notiek pilsētā. *Prāta vētras* koncerts piesaistīja ap astoņiem tūkstošiem reģiona iedzīvotāju, uz festivālu *Latvju bērni danci veda* ieradās ap 2,5 tūkstoši dalībnieku, kupli apmeklēts bija 7. Latgales senioru festivāls, te notika 3. Vislatvijas zemessardzes konference un vairāki citi Latvijas mēroga pasākumi. Pēdējos divos gados esam sajūsminājušies par Daiņa Skuteļa spožo debiju Zelta talantos, Preiļu Rozā kora sniegumu un Latvijas spēcīgāko vīru – preilieti Arti Plivdu.

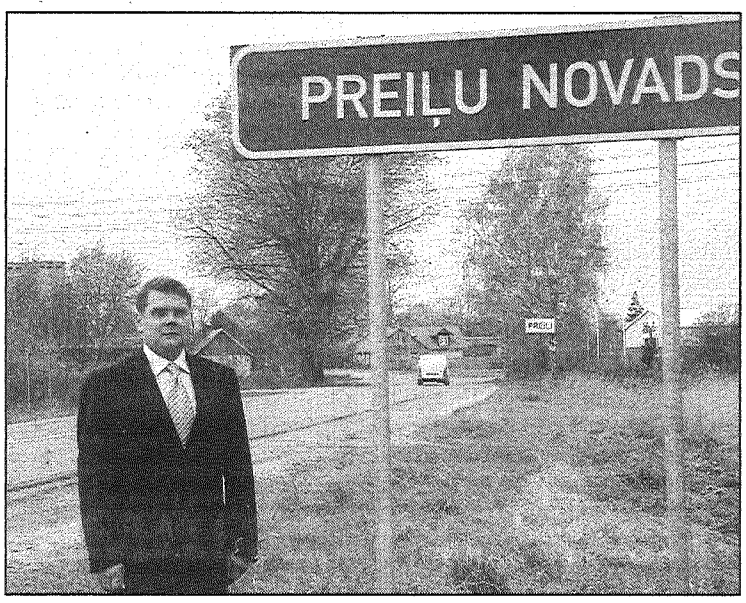

● **Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs.**

Lielāku uzmanību esam pievērsuši drošībai pilsētā, agrāk strādājošo divu kārtībnieku vietā izveidojot pašvaldības policiju sešu darbinieku sastāvā ar nepieciešamo tehniku un aprīkojumu.

Pilsēta ir mainījusies, vislabāk tas redzams vasarā – gan ar strūklaku parkā, ziedošajām puķēm un apstādījumiem pilsētā, bruģētajiem celiņiem un daudzajiem tūristiem Leļļu muzejā.

Laikā no 2006. līdz 2008. gadam ir izdevies piesaistīt no Eiropas Savienības fondiem un valsts investīcijām finansējumu vairāk nekā deviņu miljonu latu apmērā.

Mūsu lepnums ir lielākais piena pārstrādes uzņēmums Latvijā — akciju sabiedrība "Preiļu siers", kas 95% savas produkcijas eksportē un nodarbina vairāk nekā 350 cilvēkus. Es ļoti ceru, ka šis uzņēmums nesamazinās ražošanas apjomus un arī turpmākajos gados būs balsts novada attīstībai. Lepojamies ar vairākiem šūšanas, mēbeļu ražošanas, celtniecības un citiem uzņēmumiem, kuri veiksmīgi turpina savu attīstību un dod darbu daudziem Preiļu novada iedzīvotājiem. Pateicoties vietējiem uzņēmējiem, par iecienītu iepirkšanās vietu preiliešiem ir kļuvis 2009. gadā atklātais tirdzniecības centrs "Oga". Veiksmīgi un ar lielu atdevi novadā strādā daudzās zemnieku saimniecības, individuālie uzņēmumi.

2009. gadā Preiļu novadam pievienojās Pelēču pagasts un Saunas pagasts. Rajonu reformas rezultātā tika pārņemtas Preiļu rajona iestādes. Tagad ir prieks, ka izveidota lietpratīga, godīga komanda gan deputātu, gan domes darbinieku vidū. Sekmīgi izdevies piesaistīt finanses novada sakārtošanai un izaugsmei. Kā svarīgākos projektus vēlos pieminēt skolu energoefektivitātes uzlabošanas programmu, kultūras iestāžu, tajā skaitā bibliotēkas, stadiona un citu sporta būvju renovāciju. Pēdējos divos gados lielākā uzmanība ir pievērsta infrastruktūras sakārtošanai – nomainīti 95% siltumtrašu, kas ļaus būtiski samazināt siltuma zudumus trasēs. Noslēgušies dzeramā ūdens atdzelžošanas stacijas rekonstrukcijas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu renovācijas darbi. Šo abu Kohēzijas fonda finansēto projektu ietvaros dažos gados būsim investējuši aptuveni septiņos miljonus eiro.

2006. gadā iesākām un 2008. gadā pabeidzām vairāku ielu rekonstrukciju, tajā skaitā pazemes komunikāciju nomaiņu. Ūdenssaimniecības sakārtošanas projekta ietvaros ir nomainīti un izbūvēti ap 12,5 kilometriem ūdensvada un kanalizācijas tīklu. Projekta ietvaros esam pilnībā nomainījuši ielu segumu divpadsmit pilsētas ielās, bet četrās ielās atjaunots asfaltbetona segums. Pateicoties Satiksmes ministrijas finansējumam, pilnībā renovēti 800 metri Daugavpils ielā — uzstādīti arī luksofori, izbūvētas ietves un apgaismojums. Pilsētā paplašināti astoņi stāvlaukumi, veikta vairāku iekšpagalmu, ietvju un ielu apgaismojuma rekonstrukcija.

Preiļos renovētas pirmsskolas izglītības iestādes "Pasaciņa" filiāles "Auseklītis" telpas, iesākta pansijas un krīzes centra būvniecība Līčos, atjaunots tiltiņš Preiļu parkā.

Ļoti svarīga pilsētas sastāvdaļa ir sporta būves, kas dod iespēju jauniešiem un pieaugušajiem nodarboties ar sportu, aktīvi pavadīt brīvo laiku un investēt savas veselības un labsajūtas nodrošināšanā. Salīdzinājumā ar vairākām citām pilsētām esam labā situācijā – mums ir laba sporta manēža un atjaunotas sporta zāles, šobrīd tapšanas stadijā ir futbola laukums ar mākslīgo segumu.

Veiksmīgi darbojas novada sociālais dienests, kura pakalpojumu loks ir ļoti plašs, sniedzot palīdzību mazturīgajiem iedzīvotājiem, invalīdiem un pensionāriem. Šogad novadā ir izveidots pansionāts, kurā siltos un mājīgos apstākļos savas vecumdienas var pavadīt vientuļie pensionāri.

Jauniešu sabiedriskajai organizācijai esam nodevuši ēku, kurā tiks iekārtots neformāls jauniešu aktivitāšu centrs. Aktīvi četrus gadus ir strādājušas sabiedriskās organizācijas, veidojas Biznesa atbalsta centrs jaunajiem uzņēmējiem, darbojas Biznesa inkubators. Novada pastāvēšanas laikā ir realizēti daudzi nelieli, bet nozīmīgi projekti. Pēdējie no tiem ir jaunās renovētās telpas invalīdu biedrībai un bērnu spēļu un atpūtas istaba Preiļu 1. pamatskolā.

Gribu pieminēt arī daudzos kultūras pasākumus, ko organizē Preiļu novada kultūras centrs, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs, Preiļu galvenā bibliotēka. Uzslavas vārdi jāsaka mūsu novada mākslinieciskās pašdarbības kolektīviem, no kuriem pieci šogad kļuva par laureātiem 10. Dziesmu un deju svētkos, bet deju kopa "Gaida" savā vecuma grupā ir labākā Latvijā.

Jāsaka, ka, neskatoties uz saspringto ekonomisko situāciju valstī, esam noskaņoti turpināt iesāktos projektus un piesaistīt Eiropas Savienības finansējumu, lai tālāk uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Viens no tuvākajiem darbiem, kam piešķirts finansējums 466 000 latu apmērā, ir Preiļu slimnīcas un poliklīnikas renovācija. 380 000 latu tiks saņemti novada kompleksai attīstībai – iekšpagalmu sakārtošanai, bērnu laukumu renovācijai, parka sakopšanai, investīcijas paredzētas arī lauku ciematos. 2 5000 000 latu tiks saņemti ūdenssaimniecības projekta otrās kārtas realizācijai pilsētā, tiks atjaunots asfalts vairākās ielās pilsētā. Nākošajā gadā jāpabeidz krīzes centra un sociālās pansijas būvniecība Līčos, jāizveido ietve un veloceliņš līdz tirdzniecības centram "Oga". Iesākts darbs Lietuvas – Baltkrievijas – Latvijas un Latvijas – Krievijas – Igaunijas pārrobežu projektos, lai atjaunotu saliņu un tiltiņu Preiļu parkā, izveidotu publisko peldvietu pie parka dīķa un iekārtotu telpas muzejam vēsturiskajā ēkā Tirgus laukumā 1, Preiļos. Mūsu rūpju bērns ir arī Preiļu pils.

Turēsim godā darba tikumu, tautas gara spēku, saticību un veidosim piederības sajūtu savam novadam! Paldies preiliešiem, ka esat atzinuši mūsu līdzšinējo darbību!

A.Adamovičs,
Preiļu novada domes priekšsēdētājs

Dāvana svētkos — sakopts parks

● Novada domes deputāti, pašvaldības iestāžu darbinieki pirms parka sakopšanas darbiem bija pilni spara. Kopā strādāšanas prieku nemazināja ar dzestrais ziemeļvējš.

Piektdienas, 15. oktobra, pēcpusdiena Preiļu parkā pulcēja nevis tūristus un atpūtniekus, bet Preiļu novada domes deputātus, pašvaldības iestāžu darbiniekus. Kuplā skaitā un spara pilni viņi ieradās uz parka sakopšanas talku.

«Šī talka ir mūsu dāvana novadam tā desmit gadu jubilejā,» teica novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs. «Līdz šim sakopšanas darbos parasti iesaistījāmies pavasarī, kad visā Latvijā notiek tradicionālā Lielā talka. Šoreiz nolēmām, ka strādāsim arī rudenī. Preiļu parks ir skaists, to visi atzīst, bet augusta vētra daudz ko izpostīja. Lai gan komunālā dienesta un bezdarbnieku spēkiem lielais vairums sagāzto koku jau novākts, darāmā vēl pietiekami.»

SIA «Preiļu saimnieks» pārstāve Zenta Igolniece atzina, ka ir patīkami redzēt tik lielu talcinieku pulku: «Jāsagrābj nokritušās lapas, nolauztie zari, jāuzpoš teritorija ap estrādi, jāatbrīvo kanāli no kritalām, kas pavasarī varētu veidot aizdambējumus.» Viņa atzina, ka talka oktobra nogalē varētu kļūt par labu tradīciju. Kam gan citam būtu jārāda priekšzīme novada iedzīvotājiem sakopt vidi ap savām mājām, ja ne pašvaldības pārstāvjiem.

Bērni zīmē savu novadu

● «Preiļu novada aktivitātes» — šādu nosaukumu savam zīmējumam devusi vienpadsmitgadīgā Preiļu 1. pamatskolas audzēkne Lauma Tumašova.

Šonedēļ Preiļu bērnu un jauniešu centrā skatāma zīmējumu izstāde — veltījums savam novadam dzimšanas dienā. Kāds tas ir, lūkojoties skolēnu acīm? Kādas, viņuprāt, ir nozīmīgākās aktivitātes, kādi notikumi vislabāk palikuši atmiņā?

Novada cilvēki, skaistākās vietas, notikumi — tas viss redzams vairāk nekā 80 darbos, ko iesūtījuši jaunie zīmētāji no visām novada skolām un pat pirmsskolas izglītības iestādēm.

Atbildīgā par konkursa norisi, Preiļu bērnu un jauniešu centra direktores vietniece Aiga Budriķe teic, ka ideja par konkursa rīkošanu radusies jau augusta nogalē un to atbalstījusi arī pašvaldība. Daudzie iesniegtie darbi liecina, ka interese par konkursu bijusi liela. Līdz skolēnu rudens brīvdienām darbus varēs aplūkot bērnu un jauniešu centrā, kur tos novērtēs žūrija. Vēlāk izstāde ceļos pa visām novada skolām, bet noslēgums paredzēts 10. decembrī Preiļu Valsts ģimnāzijā.

Bērnu zīmējumi tiks vērtēti pa vecuma grupām. A.Budriķe teic, ka īpašs prieks ir par Pelēču pamatskolas pirmsskolas vecuma grupas audzēkņiem, kuri iesūtījuši vairākus kopdarbus — «Lieli darbi maziem bērniem Pelēčos», ko izstrādājuši zēni, un «Atjaunotā gaismas pils Pelēčos», ko sagatavojušas grupiņas meitenes. «Viennozīmīgi atpazīstamākais objekts, ar ko bērniem un jauniešiem asociējas Preiļi, tie ir parka vārti, kas attēloti daudzos zīmējumos. Prieks, ka viņi pamana skaisto, novērtē sakoptību. Vairākos darbos redzam vienu no sakoptākajām vietām, viesu namu «Pie Pliča». Salīdzinoši mazāk zīmējumos vērojami novada cilvēki un notikumi, taču būtiskākais pateikts košās krāsās, piemēram, deju kolektīva «Gaida» panākumi. Bērni attēlojuši arī eksprezidentes Vairas Viķes-Freibergas vizīti Preiļos un siera skulptūru atklāšanas pasākumu. No zīmējumiem redzams, ka viņi lepojas ar novadnieku Arti Plivdu, Latvijas spēcīgāko vīru, priecājas par iespējām, ko piedāvā Preiļu galvenā bibliotēka.»

Atskatoties uz aizvadītajiem gadiem

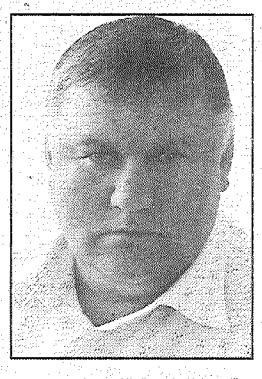

ILMĀRS MELUŠKĀNS, Preiļu novada domes priekšsēdētājs no 2000. gada 3. novembra līdz 2001. gada 20. jūlijam:

«Izmantojot iespēju, sveicu visus Preiļu novada iedzīvotājus 10. gadadienā kopš novada izveidošanas!

Atceroties un izvērtējot notikumus pirms desmit gadiem, gribu teikt, ka novada veidošana nebija grūts process, jo lielākā novada iedzīvotāju daļa mums, toreizējiem deputātiem, uzticējās. Lai šī uzticēšanās būtu, lielu darbu ieguldīja Preiļu un Aizkalnes pagastu vadītāji Zinaīda Vilcāne un Pēteris Rožinskis.

Ar gandarījumu atceros gatavošanos un Trīszvaigžņu spēļu norisi Preiļos. Man šķiet, tas bija labs starts novada attīstībai, kā arī laba reklāma novadam un tā iedzīvotājiem. Esmu pateicīgs par iespēju kādu laiku būt piederīgs Preiļu novadam. Tā bija neaizstājama pieredze.

Jubilejas reizē gribu aicināt novada amatpersonas pēc iespējas vairāk uzmanības veltīt savām lauku teritorijām un to cilvēkiem, jo tieši no viņiem atkarīgs — būt vai nebūt novadiem.»

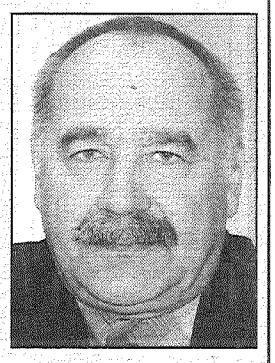

JĀZEPS ŠŅEPSTS, Preiļu novada domes priekšsēdētājs no 2001. gada 20. jūlija līdz 2003. gada 31. martam:

«No šodienas pozīcijām lūkojoties, man atvēlētais laiks novada domes priekšsēdētāja amatā bija nepateicīgs un sarežģīts. Novadu veidošanai toreiz bija tikai juridiskā bāze, bet jaunās struktūras reāli nebija. Arī no ekonomiskā viedokļa neklājās viegli. Neseno Trīszvaigžņu spēļu norisei būvētās sporta celtnes un infrastruktūras objekti gan bija gatavi, taču palikuši neapmaksāti rēķini. Jaunā novada budžetam tā bija smaga finansiālā nasta.

Domājām par pārvaldes struktūru bijušajos pagastos, no jauna veidojām sociālo dienestu. Būtiska pašvaldības funkcija bija komunālo pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem. Domē ievēlētie pozīcijas deputāti paļāvās uz skaidru nākotnes redzējumu un maksātnespējīgās siltumapgādes nodaļas vietā tika izveidots jauns uzņēmums SIA «Preiļu saimnieks». Mēs neieslīgām sīkumos un centāmies risināt globālus uzdevumus. Rezultāti bija pozitīvi, izdevās atrisināt daudzus jautājumus, uzbūvēt vairākus objektus. Preiļi sāka saņemt dabas gāzi, praktiski no jauna tika uzbūvēts kultūras nams, kas joprojām ir viens no modernākajiem Latgalē. Iesākām sporta manēžas būvi, par Latvenergo līdzekļiem atjaunojām apgaismojumu Daugavpils ielā, sākās skolu remonti un renovācijas. Diemžēl neizdevās īstenot ieceri savienot centrālo katlu māju Liepu ielā ar akciju sabiedrības «Preiļu siers» katlu māju, kas dotu ievērojamu ekonomisko efektu. Joprojām esmu pārliecināts, ka tas būtu pareizs lēmums, kura īstenošanas gadījumā apkures tarifi būtu ievērojami zemāki. Laiks noteikti parādīs, kam ir taisnība.

Skumji, ka pašvaldība savos plānos un darbos aizgājusi sīkumos (sociālās mājas būvniecība Līčos, nepabeigtais futbola laukums, joprojām iznīcībai nolemtā pils Preiļu parkā utt.), skumji, ka netika ievērots būtiskākais — pēctecība domes darbā. Tāpēc ieguldītie līdzekļi, kaš mērāmi miljonos latu, nesniedz atdevi, nestimulē biznesa attīstību, kam nepieciešama cita pieeja. Pēdējo gadu laikā novadā nav izveidots neviens jauns un spēcīgs uzņēmums, gluži otrādi, Preiļos esam zaudējuši vairākas reģionālās iestādes. Cilvēki pamet mājas un brauc projām, tas ir skumji. Arī pēdējie politiskie notikumi, kas saistās ar 10. Saeimas vēlēšanām, liecina, ka neesam spējuši izprast kādu būtisku lietu — pirmajā vietā jābūt nacionālajām un valsts interesēm, kopībai, atbildībai un tikai pēc tam etniskajai un politiskajai piederībai.»

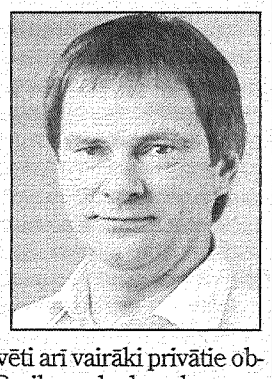

JĀNIS EGLĪTIS, Preiļu novada domes priekšsēdētājs no 2003. gada 31. marta līdz 2006. gada 14. novembrim:

«Man bija gods strādāt par Preiļu novada domes priekšsēdētāju relatīvi īsu brīdi. Manuprāt, tas bija radoša un rezultatīva darbs pilns laiks. Toreizējie Saeimas deputāti Jāzeps Šņepsts un Elita Šņepste palīdzēja risināt jautājumus Rīgā, parādījās pirmie Eiropas Savienības fondi, kopumā tas viss īstenojās novada izaugsmē. Līdztekus pašvaldības projektiem tika renovēti arī vairāki privātie objekti — Valsts ieņēmumu dienesta ēka un Preiļu parka kapela.

Diemžēl neizdevās uzsākt Preiļu pils renovāciju, toties ir prieks, ka tagadējais Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs ir sekmīgs Tautas partijas iedibināto labo tradīciju turpinātājs.»

4. un 5. lappusi sagatavoja L.Kirillova

«Cerības» veidotāji šo svētīgo darbu nodod sv. Jāzepa aizbildniecībā

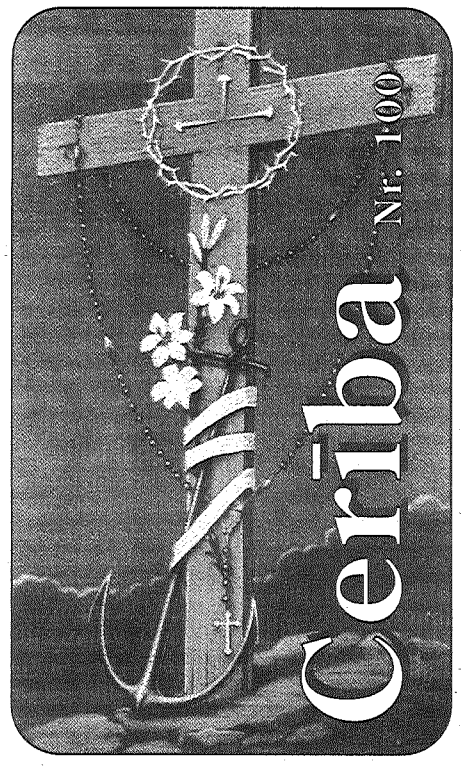

Kristīgajam pielikumam «Cerība» — 100. numurs

2002. gada 16. martā nāca klajā kristīgā pielikuma «Cerība» pirmais numurs. Kopā ar tā galvenajiem veidotājiem, vietējo katoļu draudžu priesteriem, nodevām šo darbu svētā Jāzepa aizbildniecībā.

Ievadvārdos pirms astoņiem gadiem rakstījām, ka CERĪBA ir viens no trim dievišķajiem tikumiem. Šis tikums atbilst alkām pēc laimes, ko Dievs ielicis katra cilvēka sirdī; tas aptver visas tās ilgas, kas iedvesmo cilvēka rīcību; cerība tās attīra, lai tās būtu pakārtotas debesu valstībai; tā palīdz izturēt; tā atbalsta cilvēku pamestībā; tā iepriecina sirdi ar ilgām pēc mūžīgās svētlaimes. Cerības ierosme pasargā no egoisma un ved pie laimes, kas plūst no kristīgās mīlestības.

Nemanot aizsteidzies laiks, kas bijis radošs, piesātināts ar visdažādākajiem notikumiem apkārtējo katoļu draudžu garīgajā dzīvē. Kopā ar priesteriem esam stāstījuši par garīgām tēmām, atbildējuši uz jautājumiem, apzinājuši garīgās vērtības, centušies tās atjaunot un iedzīvināt. Šobrīd cilvēki ir noguruši no laicīgām rūpēm un ikdienas problēmām, bieži krīt izmisumā no šķietamās bezizejas. Bet izeja taču ir vienmēr, vienmēr ir visu problēmu risinājums, ir patiesā atbilde — Kristus. Ceram, ka arī šis — «Cerības» 100. numurs — sniegs Jums, mīļie lasītāji, palīdzību daudziem tik garajā un grūtajā Kristus meklējumu ceļā.

Vissirsnīgākā pateicība par atbalstu, padomiem un saturīgajiem rakstiem astoņu gadu garumā «Cerības» aktīvākajiem autoriem — dekānam Aleksandram Madelānam, dekānam Pēterim Vilcānam, dekānam Jānim Stepiņam, priesteriem Andrim Ševelam, Dmitrijam Artjomovam, Vilhelmam Bēķim, Onufrijam Pujatam, Aigaram Bernānam, Jurim Zarānam, Jānim Smirnovam, Andrejam Aglonietim, Mārim Laureckim un citiem rakstu autoriem. Lai jums stipra veselība, gaišas domas un uz turpmāku sadarbību!

«Cerības» veidotāju vārdā
T.Elste

Jau 20. gadsimta sākumā svētais Maksimiliāns Kolbe sacīja: «Ja mums nebūs kristīgās preses, radio un televīzijas, tad pēc divdesmit gadiem mūsu baznīcas būs tukšas.» Mūsdienās plašsaziņas līdzekļiem ir būtiska nozīme informācijas sniegšanā, kultūras un izglītības attīstībā. Baznīcas izdotajos dokumentos plašsaziņas līdzekļi tiek saukti par «mūsdienu kanceli», no kuras sabiedrībai ir iespējams gūt priekšstatu par morālo un garīgo nostāju.

Sirsnīgi sveicu redakciju sakarā ar kristīgā pielikuma «Cerība» 100. numura izdošanu un visu garīdznieku un lasītāju vārdā saku lielu paldies par šo garīgo barību un morālo atbalstu!

Lai Dievs Jūs svētī un stiprina!

Daugavpils Jēzus Sirds katoļu draudzes prāvests Andris Ševels MIC

❑❑❑

Jēzus Kristus, dzīvodams virs zemes, sludināja savu dievišķo mācību. Arī apustuļiem pavēlēja: «Ejiet un māciet visas tautas!» (Mat.28,19)

Klausot Kristus pavēlei, Baznīca arī šodien sludina Dieva vārdu. To dara caur televīziju, radio, ar preses starpniecību. Preiļu un apkārtējo novadu laikraksts «Novadnieks» ik mēneši izdod kristīgo pielikumu «Cerība». Šis svētīgais darbs sākās 2002. gada martā. Šodien — jau 100. numurs.

Jubilejas reizē gribu teikt sirsnīgu paldies laikraksta «Novadnieks» redaktorei Tamārai Elstei. Viņa bija tā, kas ieteica ideju un atbalstīja pielikuma iznākšanu. Paldies visiem redakcijas darbiniekiem, ar kuru palīdzību «Cerība» iesoļo jau otrajā iznākušo numuru simtā!

Preiļu dekāns Jānis Stepiņš

Lūgšana

Mans Dievs, es dāvāju Tev šo dienu, kas sākas. Tā ir daļa no dārgā laika, ko Tu esi man devis, lai es kalpotu Tev. Es apzīmēju savu laiku ar uzticības zīmi: dari, lai tas kļūst par augšupvedošu ceļu pie Tevis, lai dienu no dienas manī ir arvien vairāk ticības un mīlestības.

Mans Dievs, es Tev uzticu visus tos, kurus mīlu. Neļauj, lai es jebkādā veidā viņiem kaitētu, bet gan lai esmu tiem par neredzamu Tavas žēlastības avotu un lai mana dzīve atklāj Tavu mīlestību.

Mans Dievs, es uzticu Tev arī milzīgās sāpes šajā pasaulē, kuru Tu esi radījis un atpircis,— es uzticu Tev nevainīgu bērnu ciešanas, svešumā esošo ilgstošās sāpes un it visas nastas, kas tik smagi nospiež.

Mans Dievs, lai dzirksts no Tavas mīlestības izgaismo mūsu tumsu un lai Tava rītausma atspīd pār šo dienu!

Es lūdzu Tevi vienotībā ar Taviem svētajiem, ar Tavu Baznīcu, ar Tavu Dēlu, Jēzu Kristu, Viņu — Miera princi.

Āmen

Vairākiem priesteriem — jaunas draudzes

Latgalē vairākiem priesteriem noteiktas jaunas kalpošanas draudzes, atsaucoties uz Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskapa Jāņa Buļa sniegto informāciju, raksta «Latgales Laiks».

Aglonas bazilikā par prāvestu tagad kalpo Daumants Abrickis, viņam palīgos ir vikārs, jauniesvētītais priesteris Guntars Skutelis.

Priesteris Andrejs Aglonietis kalpo Vīšķu un Ambeļu draudzē, bet Antonam Aglonietim uzticētas Kalupes, Dubnas, Nīdermuižas un Ārdavas draudzes.

Līksnas, Nīcgales un Madaleņas draudzē kalpo priesteris Jānis Smirnovs.

Priesteris Juris Zarāns ir atbildīgais par baznīcas laulības lietām Starpdiecēžu baznīcas tiesā ar kalpošanas vietu Aglonas bazilikā. Rolands Abrickis ir prāvests Barkavas un Stirnienes draudzē, savukārt dominikāņu ordeņa priesteris Vladislavs Lapelis ir vikārs Varakļānu draudzē, bet priesteris Antons Justs — prāvests Eversmuižas, Pušmucovas un Aizpūres draudzē.

Oktobris — Rožukroņa mēnesis

Katoļu baznīca oktobrī aicina ticīgos pulcēties dievnamos rītos un vakaros un skaitīt Rožukroni.
Ticīgajos mīlestība pret Rožukroni nav mazinājusies, gluži otrādi — tā pieaug. Visas Baznīcas mērogā to veicināja pāvests Jānis Pāvils II un viņa darbība, ko ticīgie ar mīlestību pieņēma visā pasaulē.

Fatimas ganiņiem Dievmāte vēstīja, ka «nav nevienas problēmas, ne nacionālas, ne internacionālas, ne materiālas, ne garīgas, ko nevarētu atrisināt ar Rožukroni un upuriem».

Rožukroņa sākums meklējams tālā pagātnē Dienvidfrancijā. Pāvests Inocents III sūtīja svēto Dominiku (1170 — 1221) uz Dienvidfranciju sludināt kristīgo ticību albigensu sektai, kuras sākums bija ap 1150. gadu Albi pilsētā. Albigensi sludināja duālistisko pasaules uzskatu, mācīja, ka neredzamo pasauli pārvalda Dievs, bet redzamo — šīs pasaules kungs un viņa dēls Lucifers. Šīs sektas piekritēji noliedza svētos Sakramentus, laulību pat uzskatīja par velna darbu, izsmēja Baznīcas ceremonijas, apgānīja dievnamus, klosterus, svētbildes, krucifiksus, padzenot bīskapus, priesterus un ordeņa ļaudis.

Kad svētais Dominiks bija Albi nostrādājis dažus gadus, sevišķus panākumus tomēr neredzēja. Tas viņu skumdināja. Ar sirsnīgu lūgšanu svētais lūdza Dievmātes palīdzību. Viņa lūgums tika uzklausīts. Jaunava Marija parādījās svētajam Dominikam un teica: «Tu zini, mans dēls, kā Dievs atpestīja pasauli? Vispirms Eņģelis no debesīm atnesa man sveicienu, pēc tam Dieva Dēls piedzima un mācīja, pēc tam cieta un nomira, beidzot augšāmcēlās un uzkāpa debesīs. Tā Kunga Jēzus dzīves un nāves apdomāšana, kas savienota ar Eņģeļa sveicienu, un Kunga lūgšanas noskaitīšana ir ļoti patīkama kalpošana man. Ieved šo kalpošanu starp neticīgajiem un tu tos atgriezīsi pie ticības Kungam Jēzum.»

Svētais Dominiks, stiprināts no šī redzējuma, ieradās Tulūzas baznīcā un stāstīja mācību par Rožukroni. Baznīcā bija daudz cilvēku, starp tiem arī neticīgie, kuriem nepatika šī mācība. Viņi gribēja atstāt baznīcu, bet laukā plosījās liela vētra, tāpēc visiem bija jāpaliek baznīcā un jāklausās mācība par Rožukroni. Svētais runāja dedzīgi un daudzo klausītāju sirdīs iedegās mīlestība uz Vissvētāko Jaunavu Mariju un Rožukroni. Pagriezies pret Dievmātes altāri, svētais sāka skaitīt Rožukroni. Šī lūgšana deva tādas žēlastības, ka daudzie neticīgie atgriezās katoļu ticībā.

No Tulūzas svētais Dominiks apceļoja arī citas pilsētas un ieviesa Rožukroņa lūgšanu kā labu un atpestīšanu sniedzošu Jēzus un Marijas pagodināšanas veidu.

Vēsturē ir daudzi lieliski piemēri, kas apliecina Rožukroņa spēku. 1571. gadā turki ar lielu karaspēku iebruka Itālijā un gribēja to okupēt. Kristīgo karaspēks bija niecīgs, lai cīnītos pret iebrucējiem. Ticīgie cerēja uz Dieva palīdzību un, skaitot Rožukroni, cerēja uz Dievmātes palīdzību. Netālu no Lepanto notika lielākā jūras kauja starp turkiem un kristiešiem. Kauja ilga trīs dienas. Kristīgie uzvarēja, pateicoties sirsnīgām Rožukroņa lūgšanām. No turku gūsta tika atbrīvoti ap 1500 kristīgo gūstekņu.

Pēc Otrā pasaules kara Austrijas priesteri septiņus gadus sludināja tautai gandarīšanu un labošanos. Austrijas baznīcās no pulksten 15.00 līdz 20.00 bija ļaužu pilns, viņi skaitīja Rožukroni vienu daļu pēc otras. Vēsturnieki vēl tagad brīnās, kā tas sanāca, ka 1955. gadā komunistiskā Krievija izvāca savu karaspēku no Austrijas. Tas bija brīnums, kas nebija noticis ne ar vienu citu valsti pasaulē. Ko Ungārija un Čehoslovākija nespēja ar ieročiem, to austrieši panāca ar Rožukroņa skaitīšanu.

Savā pēdējā mācībā pirms apciemināšanas Ungārijas kardināls Mincentijs teica: «Dodiet man vienu miljonu ģimeņu ar Rožukroni, kas pacelsies uz Jaunavu Mariju, un tas būs militārs spēks — vērsts nevis pret citiem cilvēkiem, bet visas cilvēces glābšanai un labklājībai. Vajadzīga Rožukroņa mīlestība. Sludināsim Rožukroni no ģimenes uz ģimeni. Ar Rožukroni rokās uzvarēsim paši sevi, atgriezīsim grēciniekus, gandarīsim par savu valsti un droši atradīsim žēlastību labās Jaunavas Marijas Sirdī.»

Bīskaps Valss Ķīnā bija notiesāts uz 20 gadiem cietumā. Pēc atbrīvošanas viņš teica: «Esmu kļuvis par daudzkārtēju Rožukroņa skaitītāju.» Rožukronis glāba ne tikai viņu vien, bet arī daudzus citus cietumniekus no nervu sabrukuma un galīgas sajukšanas prātā. Sevišķi tad, kad viņi bija nedēļām ilgi ieslodzīti kamerās, kur valdīja pilnīga tumsa, kur nebija iespējas ne redzēt dienas gaismu, ne apsēsties, ne atgulties. Vienīgais līdzeklis, kas viņus uzturēja pie pilna saprāta, bija Rožukronis un meditācija (apdomāšana).

1858. gadā Lurdā un 1917. gadā Fatimā notikušajās parādībās Dievmāte bija redzama ar Rožukroni. It kā viņa vēlētos to sniegt saviem bērniem, cerēdama, ka viņi to pieņems. Katru reizi, kad Dievmāte parādījās Fatimā, viņa atgādināja bērniem skaitīt Rožukroni, ar to pierādot, cik svarīga ir šī lūgšana.

Kādu reizi Dievmāte apsolīja, ka Pirmais pasaules karš beigsies, «ja cilvēki sāks skaitīt Rožukroni». Un patiešām, karš drīz beidzās. Deviņgadīgā Jacinta cītīgi skaitīja Rožukroni, un viņai pievienojās visa ģimene. Kādēļ tā? «Dievmāte tā grib!» Kad bērniem jautāja, ko Dievmāte vēlas un prasa no cilvēkiem visvairāk, visi trīs bērni — Jacinta, Lūcija un Francis — atbildēja: «Ikdienas Rožukroni!»

Dekāns P.Vilcāns

DIEVS DOD SPĒKU TAM, KAS ALKST PĒC DEBESU VALSTĪBAS.

No kurienes Tevī tāda gaisma?

Sestdien, 25. septembrī, Dievišķās Mīlestības Mātes svētnīcā netālu no Romas notika beatifikācijas svinības, kurās arhibīskaps Anželo Amato svētīgo kārtā iecēla itāliešu jaunieti Klāru Badano (1971-1990), kura nodzīvoja nepilnus 19 gadus. Kā tas ir iespējams, ka mūsdienās, ko raksturo spēcīgs vērtību relatīvisms, jo īpaši jauniešu vidū, Baznīca šo meiteni ir vēlējusies izcelt kā paraugu pārējiem?

Klāra Badano ir dzimusi 1971. gada 29. oktobrī Sassello, Savonas provincē. Viņa bija ilgi gaidīts savu vecāku bērns, kas pasaulē ieradās tikai 11 gadus pēc viņu laulības. „Skaista, dzīvespriecīga, gudra un atvērta" – tā Klāru raksturoja viņas vienaudži.

Klāras dzīvē liela nozīme bija viņas mātei, kura meitenei jau no mazotnes mācīja pazīt Jēzu caur Evaņģēlija līdzībām. Māte mācīja pildīt Jēzus gribu, vienmēr teikt „jā" Viņa aicinājumam. Deviņu gadu vecumā Klāra iepazinās ar Fokolāru kustību un pievienojās tai jauniešu grupā. Skolas laikā viņa izvēlējās savu nākamo profesiju un dzīves uzdevumu – kļūt par ārsti un tad doties uz Āfriku, lai tur ārstētu nabadzīgos bērnus.

Klāra bija vitāla jauniete, viņa nodarbojās

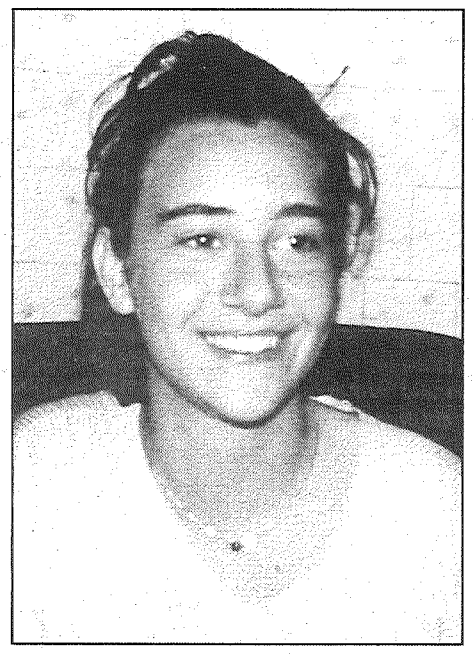

● **Klāra Badano – meitene ar starojošām acīm.**

ar vairākiem sporta veidiem un labprāt uzturējās savu vienaudžu vidū, kuriem ar savu dzīvesveidu liecināja par Jēzu. Trīspadsmit gadu vecumā viņa rakstīja: „Es atklāju Evaņģēliju jaunā gaismā. Šīs brīnišķīgās grāmatas saturu es vēlos padarīt par savu vienīgo dzīves mērķi. Es gribu izvēlēties Kristu un dzīvot saskaņā ar Evaņģēliju." Tačū glabāt savu pārliecību un „iet pret straumi" ne vienmēr ir viegli.

Kādu dienu, spēlējot tenisu, meitene sajuta milzīgas sāpes kreisajā plecā. Ārstu diagnoze bija negaidīta un smaga. Izrādījās, tā ir osteosarkoma, kas jau paspējusi attīstīt metastāzes. Pēc 25 minūšu ilga, mokoša klusuma, Klāra sniedza atbildi Dievam: „Jēzu, ja Tu to vēlies, tad arī es to vēlos!" Turpmāk, pēc katras sāpju lēkmes, viņa atkārtoja: „Es to upurēju Tev, Jēzu!" Nekas nespēja apslāpēt Klāras smaidu vai atņemt viņai iekšējo mieru, jo viņa bija pārliecināta par Jēzus lielo mīlestību. Draugi, kas apmeklēja Klāru, nāca, lai viņu mierinātu, bet atgriezās, paši saņēmuši stiprinājumu. Viens no ārstiem sacīja: „Klāra ar savu smaidu un lielām, mirdzošām acīm mums liecināja, ka nāves nav, bet ir tikai dzīvība."

Kad viņu slimnīcā apmeklēja kardināls Saldarini, viņš Klārai jautāja: "Tev ir ļoti skaistas acis, kas izstaro brīnišķīgu gaismu. No kuries Tevī tāda gaisma?" Klāra atbildēja: "Es cenšos ļoti mīlēt Jēzu!"

Klāra Lubika, Fokolāru kustības dibinātāja, Klāru Badano sauca arī par Luči, kas itāliski nozīmē „gaisma". Viņa to esot saskatījusi meitenes skatienā. Klāra Luče Badano savas neilgās šīszemes dzīves centrā novietoja Jēzu, viņa prata mīlēt ar Dieva mīlestību, proti, bez robežām.

Klāra, protams, vēlējās būt vesela, atgriezties skolā, taču nelūdza Dievam brīnumu, jo viņai šķita, ka tas neietilpst Viņa plānos. Viņas lūgšanas bija veltītas tiem, kas brauc misijās uz Āfriku, kas piedalās Pasaules Jauniešu dienās, pāvestam, savai diecēzei un tās bīskapam.

Laiks steidzās un Klāra bija gatava aiziešanai. Taču viņai vēl bija kāda svarīga vēlēšanās: savu nāvi meitene vēlējās pārvērst par sava veida „kāzām". Viņa pati sagatavoja kleitu, ziedus un izvēlējās Svēto Rakstu lasījumus. Viņa nebaidījās no nāves, jo zināja, ka iziet pretim savam Līgavainim, pie kura Debesīs viņa būs ļoti, ļoti laimīga. Pēc mokošas nakts 1990. gada 7. oktobra svētdienas rītā viņa teica pēdējos vārdus savai mātei: „Esi laimīga, jo es esmu laimīga!" Tā bija diena, kad Baznīca atzīmēja Dievmātes Rožukroņa Karalienes svētkus. Bērēs, ko vadīja Akvi diecēzes bīskaps Maritano, līdzās pilsētiņas iedzīvotājiem piedalījās simtiem jauniešu.

Pēc *www.vaticanaradio.org* sagatavoja priesteris A.Ševels

Vai tu tiešām proti mīlēt? Sestais Dieva bauslis

Tev nebūs laulību pārkāpt. (Izc 20, 14)

Jūs esat dzirdējuši, ka ir teikts: Tev nebūs laulību pārkāpt. Bet es jums saku: Ikviens, kas skatās uz sievieti, to iekārodams, jau ir pārkāpis laulību savā sirdī. (Mt 5, 27-28)

Parasti par seksualitāti netiek runāts spredīkos, jo tiešām ir vajadzīga liela daiļrunības māksla, lai par to skaisti runātu un lai tas, kas tiek runāts, neķītrotu par neķītrību. Tā tiešām ir ļoti „kautrīga" tēma. Un es domāju, ja cilvēks kautrējas plašā sabiedrībā runāt par savu vai citu cilvēku seksualitāti, tā ir laba pazīme, jo, lai šo sfēru pasargātu no pazemošanas, Dievs mūsos ir ielicis šo kautrību. Ja cilvēkam nav kauns tādas lietas apspriest, stāstīt vai klausīties neķītras anekdotes, tas nozīmē, ka viņam ir problēmas šajā jomā. Šodien es pacentīšos īsi paskaidrot, kāda ir Baznīcas attieksme pret cilvēka seksualitāti.

Pašā sākumā gribu izjaukt maldīgo uzskatu, ka Baznīca dēvē seksualitāti par kaut ko ļaunu. Ja Dievs ir radījis cilvēku tādu, kāds viņš ir, tas nozīmē, ka tieši tādu Viņš ir gribējis. Tas ir Dieva plāns, lai vīrietis un sieviete varētu viens otram izteikt savu mīlestību arī „ķermeņa valodā" un lai šī mīlestība ir auglīga. Tātad Dievs nav seksa ienaidnieks, bet gluži otrādi – šī sfēra Viņa acīs ir tik svarīga, ka Viņš vēlējas to pasargāt no izvirtības ar atsevišķu bausli.

Dievs ir radījis cilvēku kā vīrieti un sievieti – tie divi dzimumi ir atšķirīgi, bet vienādi vērtīgi un viens otru papildina. Nevar teikt, ka sieviete ir sliktāka par vīrieti un otrādi. Katrs cilvēks ir aicināts, lai pareizi izdzīvotu savu seksualitāti. Pareizi, tas nozīmē — saskaņā ar Dieva plānu.

Kristīgā mācībā cilvēks tiek uztverts kā viena persona, kurā visas sfēras ir savā starpā saistītas – gan intelekts, gan jūtas, gan miesa, gan arī garīgā dzīve. To mēs parasti izjūtam, piemēram, slimojot – kad miesa ir slima, mums nevar būt labs garastāvoklis, prāts nav tik ass un arī ir grūtāk lūgties. Tā ir arī ar seksualitāti – šī sfēra nav „atdalīta" no pārējām. Ja cilvēks degradējas kaut kādā jomā, tad parasti rodas problēmas arī ar šo sfēru. Un otrādi, ja cilvēks cenšas augt intelektuāli, emocionāli un garīgi, tad parasti ir spējīgs valdīt arī pār seksualitāti.

Protams, katram no mums ir savs aicinājums – kādam uz ģimenes dzīvi, kādam uz priesterību vai klosterdzīvi, citam uz vientuļo dzīvi. Un seksuālā sfēra nevar tikt no cilvēka „izgriezta", ja, piemēram, kāds ir aicināts uz priesterību un ar to saistīto celibātu (apsolījumu, ka nekad neapprecēsies). Kristieša dzīvē šī sfēra nav ļaunums, tikai tā ir „padota" augstākam mērķim.

Dzīvnieku pasaulē seksualitāte saistās tikai ar vairošanos, lai konkrēta suga tiktu saglabāta. Bet cilvēkā dzīvē ir vēl viena svarīga funkcija – izrādīt mīlestību arī miesā. Kad vīrietis un sieviete mīl viens otru, tad viņiem nepietiek ar to, ka viņi viens otru informēs par savu mīlestību, bet ir vajadzīga arī izpausme miesā. Un Dieva plānā tas ir kaut kas skaists un īpašs. Kad iet runa par laulāto pāri, tad teoloģijā tiek runāts par to, ka tas ir īpašas Dieva žēlastības saņemšanas brīdis.

Protams, ja seksualitāte ir tik svarīga, tad ir arī „lietošanas instrukcija" tai. Mēs visi zinām, ka nepietiek iemācīties braukt ar mašīnu, bet ir jāiziet attiecīgi kursi un jānokārto eksāmens, lai varētu braukt pa ceļiem, savādāk var notikt nelaime. Tāpat ir ar seksualitāti. Šeit jābūt atbildīgam par to, ko dari. Seksuālās attiecības ir laulāto privilēģija. To nedrīkst izmantot egoistiskiem mērķiem – lai tikai sev iegūtu baudu, bieži vien izmantojot otru cilvēku. Un, ja jau šī sfēra ir saistīta ar citām cilvēka būtības sfērām, tad jāatceras — ja notiek degradācija seksualitātē, tad tas vienmēr skars visas jomas, kaut parasti tas nav tik viegli pamanāms.

Ja ar seksualitāti nav kaut kas kārtībā, ja cilvēks pār to nevalda, ja viegli padodas kārdinājumam, tad tas liecina par egoismu, jo tad bauda, kas saistās ar seksuālām attiecībām vai rīcībām, ir svarīgāka, nekā otra cilvēka labums. Diemžēl šeit neder arguments, kad vīrietis un sieviete saka „mēs taču viens otru mīlam, kāpēc mums nedrīkst?". Ja viņi nav paņēmuši atbildību viens par otru Dieva priekšā, tas ir, ja nezvērēja, ka būs viens otram uzticīgi līdz mūža beigām, lai kas dzīvē negadīsies, tad tā nav mīlestība, bet vēl tikai iemīlēšanās, kad „deg" emocijas. Patiesa mīlestība ir tad, kad man otrs rūp vairāk, nekā es sev pats. Kad esmu gatavs otra cilvēka dēļ atteikties no sava labuma. Bet tas nav iespējams bez Dieva žēlastības.

Tikai laulāto (vīrieša un sievietes) starpā seksuālās attiecības ir svētīgas. Un tieši tam ir domāta seksualitāte. Protams, tā tiek dota katram cilvēkam, bet – kā jau minēju – seksualitātei jābūt pakļautai aicinājumam, lai nebūtu kā anekdotē: Cilvēks vienu trešdaļu dzīves pavada gultā, bet pārējo laiku tērē tam, lai kādu tajā ievilktu.

Vēl viena lieta – seksuālo attiecību auglība. Kontraceptīvo līdzekļu izmantošana pats par sevi ir grēks. Līdzīgi kā braukt ar mašīnu ar, piemēram, sabojātām bremzēm. Tā braucot agri vai vēlu notiks avārija. Tāpat seksuālās attiecības, ja ir „bojātas" ar visāda veida līdzekļiem pret ieņemšanu, jau liecina par to, ka cilvēki nav atbildīgi pret šo sfēru. Vēlas smelt baudu, bet izvairās no atbildības. Ir metode, ko neticīgie sauc par „katolisko kontracepciju", bet tas nav pareizi. Šajā metodē neiet runa, lai „bojātu" attiecības, bet izmantot naturālus spēkus, kas ir mūsos. Šī metode balstās tanī, ka pāris (jo tas pieprasa abu laulāto atbildību) izvairās no attiecībām tajās dienās, kad sievietei ir tā saucamās „auglīgās dienas". Es nevarēšu raksta ietvaros rūpīgi visu izklāstīt, bet vērts painteresēties pie draudzes prāvesta, kur šo naturālas ģimenes plānošanas kursu var iziet. Noteikti Rīgā un Daugavpilī var atrast tādus instruktorus. Piebildīšu tikai, ka šī metode nav t.s. „kalendārītis", bet viss ir daudz nopietnāk.

Un tagad īsi pieskaršos dažiem grēkiem, kas saistās ar šo sfēru. Kā jau varēja pamanīt, pirmkārt, seksualitātes pazemošana saistās ar to, ka tādā vai citā veidā tiek pārkāpta laulība. Neiet runa tikai par laulāto neuzticību, bet arī par tiem, kas nav laulāti – seksuālās attiecības ārpus laulības ir grēcīgas tāpēc, ka cilvēks „ņem" to, kas viņam nepienākas. Tāpat, ja divi cilvēki dzīvo kopā bez laulības, viņi atrodas nemitīgā grēka draudējumā, jo tiešām ir grūti dzīvot kopā bez attiecībām.

Katra rīcība, kas „pazemo" seksualitātes cieņu, arī ir grēks – visāda veida izvirtības, sarunas, kontracepcijas līdzekļu lietošana utt.

Gribu pievērst uzmanību tam, ka mūsdienu kultūra ir diezgan „seksualizēta" – mākslā, filmās, it īpaši reklāmā mēs esam visu laiku pamudināti pievērst uzmanību tam, kam jābūt apslēptam starp diviem mīlošiem cilvēkiem. Pamanīju, ka gandrīz vienmēr, ja tiek reklamēta prece vīriešiem, parādās jauna un bieži vien diezgan nepieklājīgi ģērbta sieviete, lai vīriešiem rastos „iespaids", ja nopirks šo preci, tad arī viņa piederēs viņam. Bet no šejienes tikai viens solis līdz pornogrāfijai, kas izraisa ļoti stipru atkarību, lai cik smieklīgi tas skan.

Tagad pāris vārdus par homoseksuālisma problēmu. Ļoti viegli ir pateikt, ka homoseksuālisms ir grēks. Šis apgalvojums, protams, ir patiess. Tomēr Ticības Mācības Kongregācija ir izdevusi dokumentu, kas attiecas uz to, kā jārīkojas attiecībā uz cilvēkiem ar homoseksuālām tendencēm. Nekad nedrīkst nosodīt cilvēku, jo mēs nezinām, kāpēc viņš ir tāds. Noteikti ne tāpēc, ka pats sev ir izvēlējies to noslieci. Bet nosodāma ir rīcība, kad cilvēks sāk to uzskatīt kā normu, kaut arī tanī nav nekādas normas – nav savstarpējas mīlestības, tikai savstarpēja izmantošana, un nav auglības. Un šajā gadījumā seksualitāte nav padota aicinājumam. Ja cilvēks ar noslieci uz homoseksuālismu cenšas to savaldīt, ja aug garīgi un dzīvo pēc aicinājuma (manuprāt visbiežāk šajā gadījumā var būt runa par aicinājumu uz vientuļu dzīvi), tad, kas zina, vai tieši, pateicoties šim krustam, viņš tiks ātrāk uz paradīzi, nekā viens otrs priesteris.

Seksualitāte ir saistīta ar mīlestību, bet tā ir mīlestības „kalpone", nevis otrādi. Un noslēgumā vēlos dot padomu, ko darīt, ja ir problēmas šajā sfērā. Manuprāt jāsāk... ievērot piektdienas atturēšanos no gaļas ēdieniem. Ja cilvēks iemācās gavēt, t.i., atteikties no kaut kā laba Dieva dēļ (jo gaļa taču nav ļaunums pats sevī), tad ar laiku noteikti iemācīsies arī atteikties no grēka, kaut arī tas nebūs viegli. Es vienmēr iesaku cilvēkiem, lai mācās atteikties no kaut kā Dieva dēļ, t.i., lai cenšas savā garīgajā dzīvē iekļaut askēzes elementus. Tie var būt dažādi – negulēt ilgāk par nepieciešamo, nepārēsties, pat ja negribas – atrast laiku lūgšanai, izvēlēties sev dienas un tajās gavēt... Tā ir kristietības gudrība, kas ir gadsimtiem ilgi pārbaudīta un darbojas. Galvenais tikai, lai centrā ir Dievs.

Priesteris D.Artjomovs

TIKAI DOMĀJOT PAR DIEVU, CILVĒKS APTVER SAVU GRĒCĪGUMU.

Pirmais lielais saiets jaunākajiem novada iedzīvotājiem

Māmiņ, noskūpsti savu bērnu un novēli viņam labu nakti, kaut arī viņš aizmidzis! Tēti, iečuksti savam aizmigušajam bērnam ausī: «Es tevi mīlu!» — ar šādiem vārdiem izskanēja kārtējie bēbīšu svētki Līvānos. Tos divreiz gadā rīko Līvānu dzimtsarakstu nodaļa, aicinot kopā ģimenes, kuras iepriekšējā pusgadā sagaidījušas papildinājumu — mazus bēbīšus. Šoreiz gaviļnieku godā bija bērni, kas Līvānu novadā piedzimuši pirmajā pusgadā, — 21 puisītis un 23 meitenītes. Līvānu dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Marija Pastare informēja, ka nodaļā izsniegtas dzimšanas apliecības 44 novada jaunajiem pilsoņiem. Pirmajā pusgadā Rudzātu pagastā piedzimis viens, Sutru — divi, Jersikas — trīs, Rožupes — pieci, Turku pagastā — seši, bet Līvānu pilsētā — 27 mazulīši, to skaitā arī divas māsiņas — dvīnītes. Ciemiņu vidū bija arī tādi vecāki, kuri bēbīšu svētkos piedalījās atkārtoti, jo šūpulītis kārts jau otrajam vai trešajam bērniņam.

Katra no ģimenēm saņēma dāvaniņu mazulītim, dāvanu karti un rudens rozi. Izskanēja Rūķu dziesmas par pīrāgu cepšanu un ciemos iešanu, uzstājās bērnu un jauniešu centra dejotāji. Visi kopīgi nofotografējās, bet pēc tam cienājās ar lielo svētku kliņģeri. Bēbīšu svētku organizatore Marija Pastare par atbalstu pateicās novada domei un sponsoriem. Bēbīšu svētki notiek kopš 2005. gada, divas reizes gadā, — vasarā pilsētas svētku ietvaros brīvā dabā pie Daugavas, aukstajā laikā — kultūras centrā.

● **Līvānu novada bēbīšu svētkos izveidojusies skaista tradīcija — visiem kopīgi nofotografēties, bet pēc tam SIA «Minox» kopbildi dāvina katrai ģimenei.** Foto: J.Magdaļenoks

Skolās samazinājies skolēnu skaits

Šajā mācību gadā vislielākais skolēnu skaita samazinājums ir 10. klasēs, tas ir par 2654 skolēniem mazāk nekā 2009./2010. gadā, informēja Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) komunikācijas nodaļa. Tas galvenokārt skaidrojams ar to, ka 2010./ 2011. mācību gadā profesionālajās skolās uzņemti aptuveni 42 procenti no pamatskolas beidzēju skaita. Šajā mācību gadā vispārizglītojošajās dienas skolās, ieskaitot internātskolas, mācās 217 293 skolēni, kas ir par 8741 skolēnu mazāk nekā 2009./2010. mācību gadā.

1. — 4. klašu grupā bērnu skaits palielinājies par 1680 skolēniem, proti, 1. klasē palielinājies par 244, 2. klasē palielinājies par 426, 3. klasē samazinājies par 535 bērniem. Vislielākais palielinājums ir 4. klasē — par 1010 bērniem vairāk.

5. — 9. klašu grupā kopējais skolēnu skaits samazinājies par 4919 bērniem. Skolēnu skaits palielinājies tikai 5. klasē — par 645, pārējās klasēs skolēnu skaits sarucis.

10. — 12. klašu grupā skolēnu skaits samazinājies par 4967, vislielākais kritums ir 10. klasē — par 2654 skolēniem mazāk.

IZM pārziņā esošajās profesionālajās izglītības iestādēs uzņemti 9569 pamatskolas absolventi, viņu skaitā — 677 papildus.

Šajā mācību gadā Valsts izglītības informācijas sistēmā (VIIS) ir ziņas par 26 261 vispārizglītojošo dienas skolu pedagogiem. Tajā skaitā arī par 242 pedagogiem, kuri pirmo reizi sākuši darba gaitas skolā 2010. gada 1. septembrī.

Skolēnu skaits kopumā samazinājies arī vietējo novadu skolās. **Līvānu** novadā šī mācību gada 1. septembrī uzskaitīti 1444 izglītojamie. Salīdzinot ar 2009. gadu, skolēnu skaits samazinājies par 77, informē Līvānu novada izglītības pārvaldes vispārizglītojošo skolu speciāliste Ilga Peiseniece. Nedaudz audzis 1. klašu skolēnu skaits: 2009. gadā mācības uzsāka 108, šogad — 119 pirmklasnieki.

Samazinājies skolēnu skaits 9. klasēs. Iepriekšējā mācību gadā 9. klasēs 1. septembrī bija 175, šogad — 130 skolēni. Savukārt palielinājies 12. klašu skolēnu skaits. Aizvadītajā gadā bija 131 divpadsmitklasnieks, bet šogad — 147.

Līvānu novada vispārizglītojošajās skolās šajā mācību gadā ir 95 klašu komplekti.

Rudzātu speciālajā internātpamatskolā mācās 79 skolēni.

Bērnu, sākot ar pieciem gadiem, apmācība tiek realizēta Līvānu novada pirmsskolas izglītības iestādē «Rūķīši», kurā 1. septembrī piecgadīgo un sešgadīgo bērnu skaits bija 130. Pirmsskolas izglītība tiek piedāvāta sešās vispārizglītojošās skolās, kur apmācībā iesaistīti 100 bērni.

Kopējais skolēnu skaits šajā mācību gadā samazinājies arī Preiļu, Vārkavas un Aglonas novados, rāda Preiļu novada izglītības pārvaldes sniegtā informācija. Salīdzināšana veikta katra mācību gada oktobrī. **Preiļu** novada Pelēču pamatskolā šajā mācību gadā mācās 66 skolēni (iepriekšējā mācību gadā — 62), pirmklasnieki — pieci (pērn — seši), piecgadīgie un sešgadīgie — 17 (pērn — 12); Preiļu 1. pamatskolā kopā 526 (572), 1. klasē — 45 (44); Preiļu 2. vidusskolā — 272 (303), 1. klasē — 25 (11), 10. klasē — 21 (36); Preiļu novada vakara (maiņu) un neklātienes vidusskolā —174 (177), 10. klasē — 49 (45); Preiļu Valsts ģimnāzijā — 290 (287), 10. klasē — 92 (95); Priekuļu pamatskolā — 50 (54), 1. klasē — trīs (četri), piecgadīgie — sešgadīgie — astoņi (septiņi); Salas pamatskolā — 56 (54), 1. klasē — seši (astoņi), piecgadīgie un sešgadīgie — pieci (14).

Preiļu pirmsskolas izglītības iestādē «Pasaciņa» izglītojas 320 bērni (pagājušajā mācību gadā — 268), piecgadīgie — sešgadīgie — 140 (189).

Vārkavas novada Vanagu pamatskolā mācās 31 skolēns (iepriekšējā mācību gadā — 39), 1. klasē — viens (pērn — 0), piecgadīgie un sešgadīgie — astoņi (astoņi); Vārkavas pamatskolā — 53 (57), 1. klasē — septiņi (divi), piecgadīgie un sešgadīgie — astoņi (11); Vārkavas vidusskolā — 145 (161), 1. klasē — 11 (10), 10. klasē — 13 (20), piecgadīgie un sešgadīgie — 11 (11); Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādē — 23 (21), no tiem piecgadīgie un sešgadīgie — seši (12).

Aglonas novadā Aglonas internātvidusskolā mācās 136 skolēni (iepriekšējā mācību gadā — 132), 1. klasē — 10 (14), 10. klasē — 16 (13); Aglonas vidusskolā — 191 (208), 1. klasē — 11 (10), 10. klasē — 20 (23). Priežmalas pamatskolā šogad mācās 58 skolēni, 1. klasē — deviņi, piecgadīgie — sešgadīgie — 12, salīdzināšanai ar iepriekšējo gadu izglītības pārvaldē nav datu. Rīgas un visas Latvijas Metropolīta Aleksandra (Kudrjašova) Grāveru pamatskolā — 27 skolēni, no tiem 1. klasē — deviņi. Piecgadīgo un sešgadīgo skaits — septiņi. Salīdzināšanai ar iepriekšējo gadu izglītības pārvaldē nav datu. Šķeltovas pamatskolā mācās 52 skolēni, no tiem 1. klasē — četri. Piecgadīgo un sešgadīgo izglītības programmu apgūst deviņi. Salīdzināšanai ar iepriekšējo gadu izglītības pārvaldē nav datu. Aglonas novada pirmsskolas izglītības iestādi apmeklē 64 bērni (pērn — 64), piecgadīgie un sešgadīgie ir 29 (36).

Riebiņu novadā, kā informēja pašvaldības izglītības jautājumu koordinatore Evelīna Visocka, izglītojamo skaits, salīdzinot ar iepriekšējo mācību gadu, nav būtiski samazinājies. Kopumā no 1. līdz 12. klasei novada skolās izglītojas 551 skolēns (iepriekšējā mācību gadā — 557). 1. klasē mācās 47 skolēni (pērn — 51), 12. klasē — 25 skolēni (pērn — 12). Piecgadīgo — sešgadīgo izglītības programmu apgūst 78 bērni (iepriekšējā gadā — 80).

Aizvadīta pirmā olimpiāde

Jaunā mācību gada olimpiāžu maratonu ievadīja olimpiāde valsts valodā 7. — 8. klašu audzēkņiem. To rīkoja Preiļu novada izglītības pārvalde. Sakarā ar to, ka pēc novadu izveidošanas attiecībā uz mazākumtautību izglītības programmām īstas sāncensības novadu mērogā vairs nav, šajā olimpiādē piedalījās arī Līvānu 2. vidusskolas skolēni. Par uzvarētāju kļuva Preiļu 2. vidusskolas 8. klases skolniece Natālija Kirilova. Otrajā vietā — Līvānu 2. vidusskolas astotklasniece Viktorija Lazdāne. 7. klases skolnieces Kristīnes Jekimovas no Preiļu 2. vidusskolas zināšanas valsts valodā novērtētas ar atzinību.

Līvānu novada pirmo klašu skolēniem Latvijas Mobilais Telefons dāvina grāmatas

Latvijas Mobilais Telefons rīkoja akciju pirmklasniekiem, kuras laikā vairāk nekā 17 000 ģimenes Latvijā saņēma mobilos telefonus. Apmaiņā pret mobilo telefonu tika dāvinātas aptuveni 21 000 grāmatas, kas aizceļos uz vairāk nekā 150 dažādām vietām Latvijā. Biedrība "Baltā māja" kā fonda "Ziedot" reģionālais sadarbības partneris nodeva aptuveni 900 grāmatas Līvānu novada skolām.

Biedrības "Baltā māja" direktore Inguna Badune informēja, ka grāmatas dāvinājumā saņēma Līvānu 1. vidusskolas, Līvānu 2. vidusskolas, Rudzātu vidusskolas, Jaunsilavu un Rožupes pamatskolu bibliotēkas.

Biedrības "Baltā māja" darbinieki devās ciemos pie Līvānu 1. vidusskolas Laimiņas sākumskolas pirmklasniekiem 1.a un 1.b klasēs. Skolēniem tika pastāstīts par LMT akciju, un katrs saņēma dāvanā grāmatu ar akcijas uzlīmi. Skolēni vienojās, ka mainīsies ar grāmatām, lai līdz pavasarim katrs varētu izlasīt daudzās interesantās un krāsainās grāmatas.

Līvānu novada skolēnu vārdā biedrība "Baltā māja" pateicas Latvijas Mobilajam Telefonam un novēl visiem skolēniem būt čakliem grāmatu lasītājiem!

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Problēma, par ko kautrējas stāstīt ārstam

Urīna nesaturēšana, jeb **inkontinence,** ir slimība, par ko sirdzējs kautrējas pastāstīt pat savam ģimenes ārstam, taču ikdienā tā sagādā daudz neērtību. Tie, kas saskārušies ar inkontinenci, uzskata, ka tā ir slimība uz mūžu un saistīta ar novecošanas procesiem. Tomēr urīna nesaturēšana nomoka gan jaunus, gan vecus. Kā rāda statistikas dati, to kaut reizi mūžā piedzīvojusi katra ceturtā sieviete, nedaudz retāk — vīrieši. Rīgas Austrumu KUS Uroloģijas klīnikas daktere Inese Celmiņa spriež, ka visā Latvijā kopā ir aptuveni 150 000 cilvēku, kuri cieš no urīna nesaturēšanas dažādās pakāpēs. Ilggadējai ģimenes ārstei **Martai Veitai** no pieredzes savā praksē Preiļos secinājums vēl satriecošāks: urīna nesaturēšanas problēma pieņem aizvien lielākus apmērus. Un nemaz nav tā, ka pacienti par šo lietu ar dakteri kautrētos runāt. Viņi jūtas izmisuši un lūdz palīdzību, saka Marta Veita. Iespējams, ka par urīna nesaturēšanu kautrējas runāt pusaudži, bet viņiem ir savādākas dabas problēmas nekā pieaugušajiem.

Urīna nesaturēšanas cēloņi

Inkotinence ir objektīvi novērojams stāvoklis, kad spontāni noplūst jebkāds daudzums urīna, radot sociālas un higiēnas problēmas. Lai gan urīna nesaturēšana ir tikpat ierasta problēma kā matu izkrišana vai kāju sēnīte, cilvēki bieži to cenšas noslēpt gan no tuviniekiem, gan ārstiem. Vairums no pacientiem, kas cieš no urīna nesaturēšanas, iespējams, līdz šim nav lūguši ārsta palīdzību vai informāciju, kā šo problēmu risināt. Urīna nesaturēšana bieži vien traucē gan darbam, gan izklaidei, veicina cilvēka izolāciju no sabiedrības, depresiju, kauna izjūtu. Tomēr vairumā gadījumu urīna nesaturēšanu var mazināt, reizēm to var likvidēt pavisam.

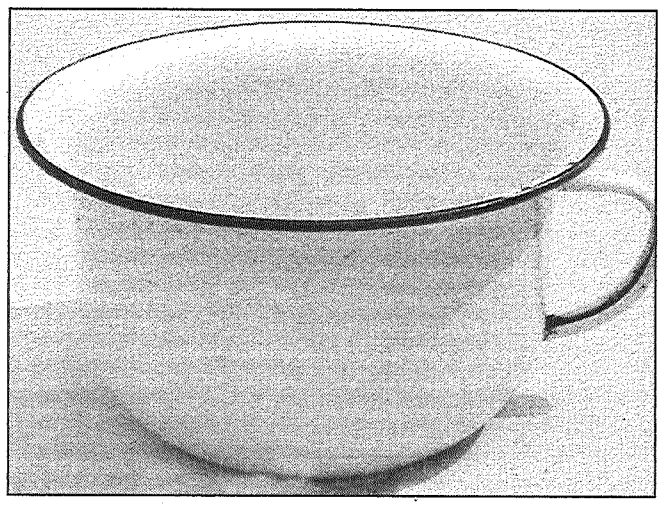

Urīna nesaturēšanas simptomi var būt dažādi: no pāris pilēm visai reti līdz pastāvīgai urīna noplūšanai. Tādēļ, neņemot vērā urīna nesaturēšanas faktu, tas vienmēr tiek uzskatīts par slimības pazīmi, nevis par slimību.

Ārste Inese Celmiņa skaidro, ka ir vairāki urīna nesaturēšanas tipi: slodzes inkontinence, kas biežāk novērojama dzemdējušām sievietēm; pāraktīvs urīnpūslis, kad rodas pēkšņa vajadzība iztukšot urīnpūsli bez iespējas šo procesu kontrolēt; pārpildīts urīnpūslis, jo slēdzējmuskulis ir par vāju un nevar saturēt urīnpūsli; neirogēnā urīna nesaturēšana, ko izraisa traucēta sinhrona nervu struktūru darbība starp galvas un muguras smadzenēm un urīnpūsli. Urīna nesaturēšanu var veicināt iedzimtība, aptaukošanās, urīnceļu infekcijas, medikamentu lietošana, smēķēšana un pārmērīga kofeīna lietošana.

Atsevišķs inkontinences iemesls sievietēm ir menopauze.

Daktere Marta Veita praksē pārliecinājusies, ka cēloņi šai kaitei ir visdažādākie, ļoti bieži — daudzās mugurkaula slimības vai traumas. Mugurkaula novirze no normas var būt arī iedzimta. Tāpat — ginekoloģiskas dabas problēmas. Katrā šādā gadījumā, kad pacients ģimenes ārstam atklāj savas raizes par urīna nesaturēšanu, vispirms viņš tiekot nosūtīts uz izmeklējumiem un analīzēm pie speciālistiem. Ir medikamenti, kas var atvieglot pacienta stāvokli, efektīvi palīdzēt, lai cilvēks bez raizēm var vismaz aizbraukt ekskursijā vai uz koncertu Rīgā. Lai tiktu vaļā no šīs kaites, pacienti izmēģinot arī adatu terapiju un citas alternatīvās medicīnas metodes.

Vīriešu visbiežāk norādītais nesaturēšanas simptoms ir pastāvīga pilināšana. Parasti tas rodas priekšējā dziedzera (prostatas) palielināšanās dēļ. Tas neļauj pūslim pilnībā iztukšoties, lai gan urīns lielā daudzumā krājas urīnpūslī. Pūšļa sieniņas sašļūk, tādēļ urīns lēnām plūst visu laiku. Vīriešiem pēc 50 gadu vecuma urīna nesaturēšanu var izraisīt arī traucējumi, kas saistīti ar priekšdziedzera palielināšanos. Būtu vēlams, lai vīrieši ar šādas dabas problēmām pie ārsta grieztos laicīgi, kad tas viss ir labojams, nevis tikai tad, kad situāciju vairs nevar kontrolēt, uzsver ārste Marta Veita.

Diemžēl medikamenti, ko lieto urīna nesaturēšanas gadījumos, nav valsts kompensējamo līdzekļu sarakstā.

Autiņbiksīšu iegādi daļēji apmaksā valsts

Urīna nesaturēšana gados vecākiem cilvēkiem ir bieža blakusparādība virknei slimību, kas saistītas ar galvas smadzeņu, kā arī perifērās nervu sistēmas bojājumiem. Izplatītākās diagnozes ir insults, Parkinsona slimība, Alcheimera slimība, multiplā skleroze, visu veidu ļaundabīgie audzēji, smadzeņu audzēji, mugurkaula lūzuma sekas, cukura diabēts u.c.

Ir cilvēki, kuriem urīna nesaturēšanu izārstēt nevar, piemēram, vispārējā veselības stāvokļa dēļ, un tad ar šo problēmu nākas sadzīvot. Šādos gadījumos jāizvēlas atbilstoši kopšanas un higiēnas līdzekļi, piemēram, autiņbiksītes. Arī gulošajiem pacientiem un to kopējiem speciālie kopšanas līdzekļi var ievērojami atvieglot ikdienas rūpes.

Kopš 2007. gada 1. jūlija autiņbiksītes ir iekļautas valsts kompensējamo medicīnisko ierīču sarakstā un pacienti ar noteiktām diagnozēm var tās saņemt ar daļēju valsts finansējumu. Lai saņemtu valsts kompensētās autiņbiksītes, slimnieka diagnozei ir jabūt iekļautai Ministru kabineta 2006. gada 31. oktobra noteikumu sarakstā «Slimības, kuru ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumi tiek kompensēti». Ar valsts kompensācijas sistēmas palīdzību slimnieks vai viņa pārstāvis var saņemt ne vairāk par trīs autiņbiksītēm diennaktī. Kompensācijas apjomu ietekmē references cena, bet aptuveni tie ir 50 procenti no kopējās cenas. Turklāt trūcīgie un personas, kuru ienākumi ir līdz 120 latiem mēnesī, uzrādot sociālā dienesta izsniegtu izziņu, no līdzmaksājuma ir atbrīvoti pilnībā.

Pacientam ir tiesības pieprasīt un saņemt ārsta izrakstītu īpašo recepti par diferencēto samaksu atbilstoši viņa diagnozei, neatkarīgi no pacienta invaliditātes pakāpes vai sociālā statusa (pensionārs, strādājošais, mazturīgais, apdrošināts vai neapdrošināts).

Plašāka informācija par urīna nesaturēšanas veidiem, tās iemesliem, ārstēšanu, diagnožu sarakstu, ar kurām pienākas valsts kompenēsēti līdzekļi, atrodami mājaslapā *www.esisauss.lv*.

Katrai trešajai kundzei ir osteoporoze

Mērījumu rezultāti uztraucoši

30 procentiem osteoporoze, bet 38 procentiem — osteoporozes sākuma stadija, — šādus rezultātus uzrādīja 464 cilvēkiem veiktā kaulu veselības pārbaude.

2010. gada vasaras sākumā Latvijas Osteoporozes pacientu un invalīdu asociācija (LOPIA) veica kaulu blīvuma mērījumu dāmām vecumā virs 50 gadiem. Mērījumus kopumā veica 464 cilvēki un 30 procentiem no pārbaudītajiem PIXI rezultāti liecināja par osteoporozi (mērījuma rezultāts — 2,5 un vairāk). Savukārt 38 procentiem no pārbaudītajiem bija osteopēnija (mērījuma rādītājs no —1 līdz — 2,5).

Kopumā mērījumi notika septiņās Latvijas pilsētās: Ogrē, Liepājā, Valmierā, Jūrmalā, Bauskā, Daugavpilī un Rīgā, informē Edīte Kaņepāja-Vanaga, Latvijas Osteoporozes pacientu un invalīdu asociācijas projektu vadītāja. Mērījumi tika veikti ar perifēro mērījumu (PIXI). Ar to var apzināt pacientus, kuriem tālākā procesā jāveic centrālais kaulu blīvuma mērījums, pēc kura datiem tiek noteikta galīgā diagnoze.

Visas dāmas, kurām tika atklāta osteoporoze, tika aicinātas doties pie sava ģimenes ārsta, lai saņemtu nosūtījumu uz centrālo mērījumu (DEXA). Tas ir pasaulē pieņemts osteoporozes diagnostikas «zelta standarts», ar ko tiek veikts kaula blīvuma mērījums mugurkaulā un gūžas kaulā. Kaulu blīvuma mērījumu pārbaudi ar DEXA, kas ir osteoporozes diagnostikas pamatā, kompensē valsts, un pacienta līdzmaksājums ar ģimenes ārsta vai speciālista norīkojumu ir tikai divi lati.

Par osteoporozi

Osteoporoze ir trauslo kaulu slimība, kas padara kaulu struktūru porainu un viegli lūstošu. Pat niecīgs kritiens osteporozes pacientam var būt kaulu lūzuma iemesls. Osteoporozei raksturīgākie ir gūžas, plaukstas pamatnes un mugurkaula skriemeļu lūzumi. Tā ir slimība, kuru var nesajust ilgāku laiku, tādēļ katrai dāmai pēc 50 gadu vecuma reizi pusotra gada laikā ir jāveic kaulu blīvuma mērījums. Neārstējot osteoporozi, palielinās osteoporozes pacienta invaliditāte un nākamā lūzuma risks, samazinās dzīves ilgums un kvalitāte.

Osteoporozes ārstēšanas galvenais uzdevums ir samazināt kaulu masas zudumu, tādējādi novēršot lūzumus pacientiem, kuriem to vēl nav. Pacientiem, kuriem jau ir lūzumi, ārstēšanas mērķis ir aizkavēt turpmākos iespējamos lūzumus un samazināt lūzumu risku nākotnē, kā arī samazināt sāpes un ar lūzumiem saistītos kustību ierobežojumus. Medikamenti osteoporozes ārstēšanai pacientam jālieto ilgstoši — vismaz piecus gadus. Jāatceras, ka, lietojot jebkuru osteoporozi ārstējošu medikamentu, obligāti jāuzņem kalcijs un vitamīns D pietiekošā daudzumā (kalcijs — ap 1200 mg dienā, bet vitamīns D — 800 — 1000 SV diennaktī)! Lietojot osteoporozes medikamentu, kas satur D vitamīnu, papildus jāuzņem tikai kalcijs.

Ģimenes ārsts var uzrakstīt kompensējamos medikamentus osteoporozes ārstēšanai tikai pēc centrālā mērījuma veikšanas. Medikamenti osteoporozes ārstēšanai tiek kompensēti tikai sievietēm 50 procentu apmērā, ja ir pierādīta osteoporoze un bijis lūzums.

Plašāku informāciju par osteoporozi un osteoporozes diagnostikas kabinetiem iespējams iegūt Latvijas Osteoporozes pacientu un invalīdu asociācijas lapā *www.osteo.lv*. LOPIA bezmaksas tālrunis: 80 00 00 18.

Bezmaksas siers kaulu veselībai

Katru gadu 20. oktobrī visā pasaulē tiek atzīmēta Pasaules Osteoporozes diena. Šogad Latvijas Osteoporozes pacientu un invalīdu asociācija (LOPIA) par Pasaules dienas mērķi ir izvirzījusi nediagnosticēto osteoporozes pacientu apzināšanu. Šīs dienas ietvaros LOPIA ar veikala tīkla Maxima atbalstu pirmo reizi Latvijā īsteno īpašu projektu — «Siers kaulu stiprumam». 4500 kundzes, kuras pirmo reizi veiks kaulu blīvuma mērījumu ar DEXA metodi, kā nelielu atbalstu kaulu stiprumam saņems Maxima siera kuponu. Ar to varēs saņemt 200 gramus Valio Holandes vai Krievijas siera visos Maxima veikalos, kasē par to samaksājot 0,01 latu. 200 gramos Holandes vai Krievijas siera ir kalcija dienas norma. Tomēr jāatceras, ka osteoporozes ārstēšanas zelta standarts ir kalcijs un pretosteoporozes medikamenti ar D vitamīnu. Kupons būs derīgs līdz 2011. gada 1. janvārim.

Diagnostikas vietas

Kaulu blīvuma mērījumus ar DEXA metodi var veikt vairākās medicīnas iestādēs Rīgā. Latgalē šādi mērījumi tiek veikti **Rēzeknes veselības aprūpes centrā** (18. Novembra iela 41, Rēzekne, tālrunis: 64603300; 6460334); **Daugavpils centrālajā poliklīnikā** (Viestura ielā 5, Daugavpils, tālrunis 65421476), **Jēkabpils poliklīnikā** (Stadiona ielā 1, Jēkabpils, tālrunis 65237840). Bez ģimenes ārsta norīkojuma par pakalpojumu jāmaksā pilna cena saskaņā ar katras iestādes cenrādi, ar norīkojumu — pacienta līdzmaksājums. Iepriekš jāpierakstās rindā.

Profilaktisko apskati iespējams veikt arī **Preiļu poliklīnikā.** Tas ir maksas pakalpojums, par ko jāmaksā pieci lati. Funkcionālās diagnostikas kabineta feldšere Veronika Soboļeva «Novadniekam» pastāstīja, ka šajā kabinetā var griezties bez ārsta norīkojuma, kaulu blīvuma pārbaude tiek veikta ar ultraskaņu. Aparatūra uzstādīta 2003. gadā. Pirmajos darbības gados uz kaulu blīvuma pārbaudi šeit ieradās vairāki simti cilvēku ik gadus, pat no citām Latgales pilsētām. Tagad lielajos diagnostikas centros uzstādīta modernāka aparatūra, kaulu blīvumu noteic ar rentgena iekārtām (ar DEXA metodi). Pastāvošā medicīniskās aprūpes kārtība noteic, ka ārsti valsts kompensējamos medikamentus var uzrakstīt tikai tiem pacientiem, kuriem diagnoze apstiprināta ar DEXA metodi. Līdz ar to Preiļu poliklīnikā esošo iekārtu kaulu blīvuma noteikšanai izmanto daudz mazāk cilvēku. Tajā pašā laikā Veronika Soboļeva atzina, ka Preiļos esošā aparatūra ir precīza un rādītāji gandrīz neatšķiras no tiem, kas iegūti ar DEXA metodi. Ja cilvēks vēlas tikai profilaktiski noskaidrot, cik stipri viņa kauli, pilnīgi pietiek ar vietējā poliklīnikā izdarītiem mērījumiem, ņemot vērā, ka izmaksas īpaši neatšķirsies, ja pieskaitīs ceļa izdevumus līdz Rēzeknei vai Daugavpilij. (Tuvāka informācija poliklīnikā Preiļos 107. kabinetā).

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Atsākas konkurss skolēniem «Gribu būt mobils!»

Ceļu satiksmes drošības direkcijas sabiedrisko attiecību nodaļa informē, ka arī šogad turpinās konkurss «Gribu būt mobils!», kas domāts 6.-8. klašu skolēniem. Konkursa mērķis — nostiprināt skolēnu zināšanas par ceļu satiksmes drošības jautājumiem, mudināt vērtēt savu un līdzcilvēku rīcību, lai izvairītos no nepareiziem lēmumiem ikdienas situācijās uz ceļa.

Lai piedalītos konkursā, komandai (minimālais skolēnu skaits komandā — četri, maksimālais — pieci, jābūt arī vienam skolotājam konsultantam) jāaizpilda pieteikuma anketa. Reģistrētās komandas saņems savu unikālo konkursa pieejas atslēgu — kodu. Izvērtējot neklātienes kārtas rezultātus, uz klātienes sacensībām tiks aicinātas komandas ar vieslielāko savākto punktu skaitu. Pusfināla sacensības notiks septiņos reģionos.

Uzvarētājiem būs iespēja doties ekskursijā uz zinātnes parku «Heureka» Somijā. Fināla sacensību otrās un trešās kārtas ieguvēji saņems ceļojumu biroja dāvanu karti, ko varēs izmantot pēc saviem ieskatiem. Veiksmīgākos neklātienes kārtas un visus klātienes septiņu pusfinālu dalībniekus gaida stilīgas balvas.

Pieteikuma anketa, nolikums, mācību grāmata un citas ziņas par konkursu atrodamas mājaslapā *www.gribubutmobils.lv.*

VUGD INFORMĀCIJA

Apkure ar elektriskajām sildierīcēm

Kā liecina Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) statistika, šogad valstī reģistrēti 737 ugunsgrēki, kuru iespējamais izcelšanās iemesls ir elektrības īssavienojums, bojātu elektroierīču lietošana vai elektroiekārtu ekspluatācijas noteikumu pārkāpums. Savukārt 2009. gadā reģistrēti 1017 ugunsgrēki, kas bija saistīti ar elektrību. Šogad šajos ugunsgrēkos cieta 38 un bojā gāja astoņi cilvēki, informē VUGD sabiedrisko attiecību nodaļas speciāliste Inga Vetere.

Pazīmes, kas signalizē, ka mājoklī draud sākties elektrības izraisīts ugunsgrēks:

- slēdža vai rozetes tuvumā vērojami dūmi;
- dzirdama dzirksteļošanai raksturīgā sprakšķošā skaņa;
- jūtama degošas gumijas smaka;
- ieslēdzot vai izslēdzot elektroierīci, nospiežot slēdzi, vērojama dzirkstele.

Iestājoties vēsākam laikam, līdz ar ikdienā sadzīvē lietoto elektrotehniku nereti tiek pieslēgti jaudīgi elektrosildītāji. Diemžēl pirms vairākiem desmitiem gadu un senāk būvētās ēkās vēl daudzviet ir saglabājies alumīnija elektroinstalācijas vadu tīkls, kas pēc saviem tehniskajiem parametriem piemērots nelielas jaudas patērētāju barošanai, kuru summārā jauda nepārsniedza dažus kilovatus (kW). Mūsdienu mājokļos ikdienā lietoto elektroierīču summārā jauda ir pieaugusi vismaz 8-10 reizes. Tādēļ ugunsdrošības galvenais faktors ir elektroinstalācijas vadi un pieslēgarmatūra (drošinātāji jeb korķi, aizsargautomāti, rozetes, slēdži) un tai jābūt atbilstošai sadzīvē darbināmo elektroierīču jaudai.

Ja sildierīces darbināšanas laikā konstatējat vadu silšanu un drošinātāju, aizsargautomātu regulāru "izsišanu" – tas norāda uz pieslēguma vadu neatbilstību pieslēgtās ierīces patērējamās strāvas stiprumam. Sliktākais, ko šādā situācijā mēdz izdarīt, ir esošo drošinātāju aizstāšana ar jaudīgākiem. Rezultātā pārmērīgi noslogotie nepietiekama resnuma vadi var sakarst līdz tādai temperatūrai, kas spēj izraisīt ēkas degtspējīgo konstrukciju aizdegšanos, uz kuru pārmērīgi jaudīgais drošinātājs tā arī nespēs savlaicīgi reaģēt. Šajā gadījumā aizsargautomāti būs lietderīgāki, jo tie ir jūtīgāki par drošinātājiem, tādēļ tie nostrādā ātrāk.

Nākamais ugunsdrošības faktors ir sildierīču pieslēgarmatūras – rozešu un slēdžu stāvoklis. Ieteicams vismaz reizi gadā pirms sildierīču aktīvas lietošanas uzsākšanas pārbaudīt kontaktu stāvokli rozetēs un iztīrīt tās no putekļiem. Ja, pieslēdzot sildierīci, rozetē konstatējat sprakšķus, dzirksteļošanu, tas norāda uz atslābušiem vadu stiprinājumiem pašā rozetē.

Pirms sākt lietot jaunu sildītāju, rūpīgi jāizlasa ierīces instrukcija, lai zinātu, cik ilgi tā drīkst darboties bez izslēgšanas, kur tā jānovieto un tamlīdzīgi. Ja pēc ilgāka pārtraukuma tiek izmantota elektroniskā sildīšanas ierīce (eļļas sildītājs u.c.), pirms lietošanas ir jāpārbauda tās tehniskais stāvoklis. Piemēram, vai to ieslēdzot nav spēcīga deguma smaka; vai to ekspluatēšanas laikā iepriekšējā sezonā nav sakusuši vai citā veidā bojāti vadi, savienojumi? Nedrīkst lietot elektroierīces, ja ir redzams pat it kā nenozīmīgs bojājums — bojāts elektroierīces apvalks vai pieslēgumvadu izolācija. Elektroierīču remonts būtu jāuztic speciālistiem, kas to prot darīt nevis eksperimentēt pašiem.

Nekādā gadījumā nav pieļaujama priekšmetu, piemēram, drēbju novietošana, uz sildierīcēm. Nereti cilvēki žāvē drēbes tieši uz sildītājiem, kas ieslēgti intensīvā režīmā.

Par ugunsdzēsēju un glābēju izsaukšanu

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) atgādina, ka no 1. septembra Daugavpilī darbu sācis Latgales reģiona brigādes sakaru punkts. Vienotā ārkārtējo situāciju tālruņa 112 zvanu apstrāde notiek Daugavpilī.

Iedzīvotājiem, zvanot uz 112, vispirms jānosauc precīza notikuma vieta, kur nepieciešama palīdzība. Īpaši svarīgi nosaukt pilsētu, novadu vai pagastu, lai nerastos pārpratumi, piemēram, meklējot notikuma vietu citā pilsētā. Par to, kas noticis un vai ir cietušie, dispečere uzzina tieši no zvanītāja, tādēļ, jo precīzāka būs informācija, jo ātrāk operatīvie dienesti steigsies uz notikuma vietu. Ja ir nepieciešama policijas vai mediķu palīdzība, uzreiz jāpavēsta, ka nepieciešams savienot ar vajadzīgo dienestu. Tas ekonomēs kritiskajos brīžos tik nepieciešamās sekundes. Ja noticis nelaimes gadījums, kad nepieciešama vairāku dienestu palīdzība, piemēram, smags ceļu satiksmes negadījums, kurā ir cietušie, kas iesprostoti avarējušajā automašīnā, tad, zvanot uz 112 un pavēstot par situāciju, jums nebūs jādomā, vai vēl zvanīt mediķiem un policijai — to visu izdarīs dispečere.

Latvijā iedzīvotāju ērtībai izveidots arī cits īso kodu tālruņa numurs — 113, lai nodrošinātu iedzīvotājiem iespēju izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību tieši un nepastarpināti. Šobrīd neatliekamo medicīnisko palīdzību visā Latvijas teritorijā var izsaukt, zvanot uz telefona numuru 113 gan no mobilajiem, gan fiksētajiem telefoniem.

Tāpat kā iepriekš pastāv iespēja visus operatīvos dienestus, tajā skaitā arī neatliekamo medicīnisko palīdzību, izsaukt, zvanot uz telefonu 112, kur dispečeri saņemto zvanu pāradresē konkrētajā reģionā.

Tikai fiksēto telefonu īpašniekiem joprojām ir iespēja lietot jau sen zināmo un ierasto tālruņa numuru 01 — Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, 02 — Valsts policija, 03 — neatliekamā medicīniskā palīdzība un 04 — gāzes dienests.

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

Avārijā cieta autovadītāja un pasažieri

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja Anastasija Laizāne, 9. oktobrī ap pulksten 6.30 uz ceļa Riebiņu novada Rušonas pagasta teritorijā 1979. gadā dzimusi sieviete, braucot ar automašīnu BMW, netika galā ar transportlīdzekļa vadību. Auto nobrauca no ceļa un apgāzās. Negadījuma rezultātā traumas guva un palīdzības sniegšanai slimnīcā tika nogādāti 1982. un 1990. gadā dzimušie BMW pasažieri, kā arī pati autovadītāja.

Automašīnas sadursme ar velosipēdistu

11. oktobrī ap pulksten 20.00 Līvānu novada Rožupes pagasta teritorijā uz ceļa Līvāni — Preiļi notika automašīnas sadursme ar velosipēdistu. Automašīna Citroen, kuru vadīja 59 gadus vecs vīrietis, uzbrauca 46 gadus vecam velosipēdistam, kurš pēkšņi uzbrauca uz ceļa. Negadījumā cieta velosipēda vadītājs, viņš tika nogādāts slimnīcā, kur ārsti konstatēja smadzeņu satricinājumu un ribu lūzumus. Policija skaidro negadījuma apstākļus.

Nozagts elektriskais gans

11. oktobrī kāds Preiļu novada Līču iedzīvotājs konstatēja, ka no viņam piederošās zemnieku saimniecības teritorijas nozagts elektriskais gans. Noskaidrots, ka zagļu nodarītais materiālais zaudējums ir aptuveni 160 lati. Uzsākts kriminālprocess.

DAUGAVPILS IECIRKNĪ

Ar auto ietriecās ēkā

10. oktobrī Daugavpilī, Ķieģeļu ielā, automašīna Mercedes nobrauca no ceļa un ietriecās kādā pamestā ēkā. Slimnīcā no notikuma vietas tika nogādāta astoņpadsmitgadīga jauniete un 24 gadus vecs vīrietis. Policija skaidro negadījuma iemeslus, kā arī to, kas negadījuma brīdī atradās pie automašīnas stūres.

Garnadžu ķēriens garāžā

Naktī no 10. uz 11. oktobri Daugavpilī kādā garāžu kooperatīvā zagļi *viesojušies* kādā garāžā. Nozagti divi motorolleri un citas mantas — atslēgas, metināšanas aparāts, elektroinstrumenti. Materiālais zaudējums — aptuveni 1600 lati. Uzsākts kriminālprocess.

Zaglis tikumu nemaina

Policija jau informēja par kādu 1989. gadā dzimušu vīrieti, kuru 3. oktobrī aizturēja apsardzes firmas darbinieki brīdī, kad viņš mēģināja izdarīt zādzību no veikala Daugavpilī, Smilšu ielā. Aizturētais izrādījās bijušais apsardzes firmas darbinieks. Ņemot vērā to, ka vīrietis agrāk nebija sodīts un vaļsirdīgi atzinās arī piecās citās alkohola zādzībās no veikaliem, policija viņam piemēroja ar brīvības atņemšanu nesaistītu drošības līdzekli un 6. oktobrī atbrīvoja, atzīstot par aizdomās turēto.

Te ir vietā atgādināt, ka zagļi tikumu nemaina. Minētās personas turpmākās darbības, atrodoties brīvībā, ļauj secināt, ka par paveiktajiem *varoņdarbiem* viņš nebija pietiekami gandarīts. 12. oktobrī atkal tika reģistrēta alkohola zādzība, izsitot vitrīnu veikalā Valkas ielā. Kriminālpolicijas darbinieki izmeklēšanā noskaidroja, ka zādzību pastrādājis jau zināmais zaglis. Viņš tika aizturēts, 14. oktobrī tiesa piemēroja drošības līdzekli — apcietinājumu.

Vienlaikus tika aizturēts arī nesen no brīvības atņemšanas iestādēm atbrīvojies 1987. gadā dzimis vīrietis, kuram policija piemēroja ar brīvības atņemšanu nesaistītu līdzekli. Zināms, ka šī persona nepilnu divu nedēļu laikā vienu un to pašu veikalu apzagusi trīs reizes.

Turpinās izmeklēšana, ierosināts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas. Šī panta sankcijas daļa paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz 10 gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

RĒZEKNES IECIRKNĪ

Atrada pašdarinātu alkoholu un cigaretes

12. oktobrī Kriminālpolicijas darbinieki, veicot sankcionētu kratīšanu kādā dzīvoklī Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā, konstatēja tur 365 litrus alkoholam līdzīga šķidruma, pašizgatavotu tvaicēšanas ierīci un 880 cigaretes bez LR akcīzes marķējuma.

Kratīšana tika veikta kriminālprocesa ietvaros, kurš bija uzsākts pēc Krimināllikuma 221.[1] 1. daļas — par nelegāli izgatavotu (ražotu) vai viltotu alkoholisko dzērienu vai spirtu saturošu šķidrumu, kuri nav alkoholiskie dzērieni, bet kurus piedāvā kā alkoholiskus dzērienus (nelikumīgi alkoholiskie dzērieni), realizāciju.

KRĀSLAVAS IECIRKNĪ

Kratīšanās laikā atrada šaujamieročus

12. oktobrī Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja darbinieki, pārbaudot operatīvo informāciju uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, Krāslavas novada Kalniešu pagastā veica sankcionētu kratīšanu kāda 1961. gadā dzimuša vīrieša mājās. Kratīšanas laikā atrada un izņēma divus šaujamieročus — kaujas pistoli *TT* un karabīni *Mauser*.

Nozīmēta ballistiskā ekspertīze, lai noskaidrotu, kad un kur lietoti izņemtie ieroči. Izmeklēšana turpinās. Ierosināts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 233. panta 2. daļas — šaujamieroču, šaujamieroču munīcijas, lielas enerģijas pneimatisko ieroču, sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu neatļauta izgatavošana, remontēšana, iegādāšanās, glabāšana, nēsāšana, pārvadāšana, pārsūtīšana, realizēšana un realizēšanas noteikumu pārkāpšana.

LUDZAS IECIRKNĪ

Sodīs par cietsirdību pret dzīvniekiem

7. oktobrī policijā pēc palīdzības griezās Ludzas iedzīvotāji, kuri informēja, ka nezināma persona Ludzā, Raiņa ielā, cietsirdīgi izturas pret kaķiem un suņiem, nošaujot tos. Policijas darbinieki noskaidroja vainīgo personu, tas bija kāds 1986. gadā dzimis vīrietis. Par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem pārkāpējs tiks saukts pie administratīvās atbildības. Iespējamais naudas sods — līdz 250 latiem. Bez tam minētajam vīrietim būs jāatbild arī par pneimatiskā ieroča lietošanas kārtības pārkāpšanu.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Aptaujas rezultāti internetā
(no 11. līdz 17. oktobrim)

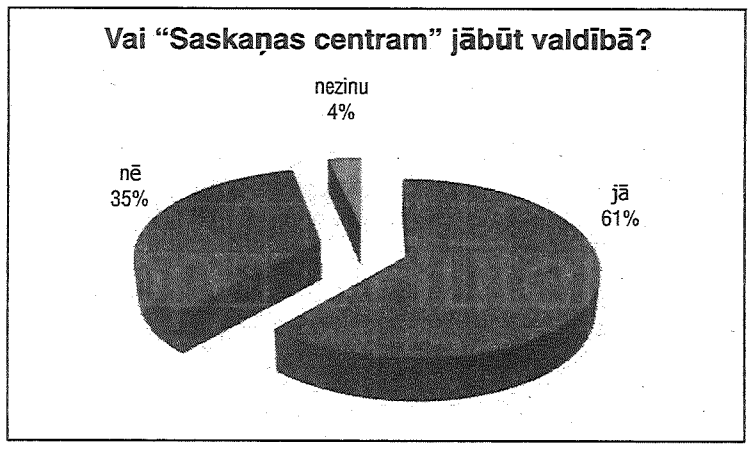

● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____ Derīgs līdz 21. oktobrim.

Tālr.

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Cik vēlētāju balsojuši 10. Saeimas vēlēšanās?

Latvijas Sociālo reformu biedrība atklājusi 10. Saeimas vēlēšanās Centrālās vēlēšanu biedrības publiskoto skaitļu nesakritību, jo urnās atrasto aplokšņu skaits uzrādīts lielāks par balsotāju skaita. Šajā sakarā biedrība ir uzrakstījusi vēstuli CVK , novērotāju misijai, kā arī izsludinājusi 100 latu prēmiju par informācijas sameklēšanu.

VĒSTULE:

Latvijas Centrālā vēlēšanu komisija
OSCE Vēlēšanu novērotāju misija
„Parlamenta vēlēšanas Latvija 2010"
11.10.2010. nr. 72
Uz CVK 06.10.2010. elektronisko vēstuli
Par 10. Saeimas vēlēšanās CVK publiskoto skaitļu nesakritību — urnās atrasto aplokšņu skaits uzrādīts lielāks par balsojušo skaitu

Izpildot mums atsūtīto CVK pilnvarotās K.Bērziņas 06.10.2010. norādījumu rūpīgi iedziļināties vietnē *www.velesanas2010.cvk.lv,* kurā esot publicēti visi apkopotie rezultāti, esam atkārtoti konstatējuši nesakritības publicētos datos.

Metode, kad balsojušo pilsoņu skaitu kalkulē vēlāk pēc urnās atrasto derīgo biļetenu skaita, nevis balsotāju sarakstiem, ir pretrunā „Saeimas vēlēšanu likuma" 30. un 31. pantam.

Pēc CVK publiskotiem datiem, 10. Saeimas vēlēšanās balsošanā ir piedalījušies Latvijā un ārzemēs kopā **947 261** LR pilsonis.

Skat.: *http://www.velesanas2010.cvk.lv/activities.html* pavisam **934 336** vēlētāji 949 iecirkņos Latvijā, un *http://www.velesanas2010.cvk.lv/report-results-0200.html* pavisam **12 925** vēlētāji 64 iecirkņos ārpus Latvijas. (934 336 + 12 925 = **947 261**). Pēdējās izmaiņas CVK mājas lapā veiktas: plkst. 13:06 05.10.2010.

Loģiski secināms, ka šis balsotāju kopējais skaits iecirkņu slēgšanas brīdī ir ticis skrupulozi pārbaudīts vairākas dienas, līdz tika publiskots 2010. gada 5. oktobrī.

Savukārt urnās (vēlēšanu kastēs) atrasto derīgo aplokšņu skaits, kas publicēts *www.velesanas2010.cvk.lv*, ievērojami pārsniedz balsotāju skaitu, turklāt urnās atrasto aplokšņu skaits balsu skaitīšanas laikā nemitīgi mainās (kas nedrīkst būt) –

5. oktobrī plkst. 8:30 saskaitīti 1011 iecirkņi no 1013.

Derīgo aplokšņu kopskaits: **979 243**, derīgo balsu skaits: 944 555.

5. oktobrī plkst. 9:40 saskaitīti 1012 no 1013 iecirkņiem.

Derīgo aplokšņu kopskaits: **979 365**, derīgo balsu skaits 944 677 .

5. oktobrī plkst. 13:06 saskaitīti 1013 no 1013 iecirkņiem (saskaitīti pilnīgi visi).

Derīgo aplokšņu kopskaits: **965 509**, derīgo balsu skaits 944 825.

Pievērsiet uzmanību – salīdzinot ar 5. oktobra pl. 9:40, kad saskaitīts bija mazāk iecirkņu, plkst. 13:06 ir samazināts derīgo aplokšņu skaits no **979 365** uz **965 509** jeb izņemtas no uzskaites **13 856** derīgas aploksnes. Jautājums — kurš izņēma šīs aploksnes? Dažu stundu laikā vēlētāju.griba ir koriģēta par skaitu, kas aptuveni atbilst 1,5 deputātu mandātiem.

Vēršam uzmanību, ka arī pēc korekcijas publicētais visu 1013 iecirkņu (Latvijā un ārzemēs) uzrādītais urnās atrasto derīgo aplokšņu 965 509 skaits pārsniedz par **18 248** vēlēšanās piedalījušos pilsoņu kopējo skaitu (947 261). Šāda starpība vēlētāju skaitā, ja tā ir kļūda, groza vēlētāju gribu par vēl divām deputāta vietām!

Pavisam urnās, kā redzams, ir bijis par 32 104 derīgu aplokšņu (13 856 + 18 248 = 32 104) vairāk nekā piedalījās balsošanā LR pilsoņu. Redzam arī, ka nemitīgi kāds pieregulē abus skaitļus – urnās atrasto aplokšņu skaitu un balsošanā piedalījušos pilsoņu skaitu.

Pašas Centrālās vēlēšanu komisijas publiskotie skaitļi ļauj uzskatīt, ka 10. Saeimas vēlēšanās ir pieļauti likuma pārkāpumi.

Tādējādi, nav korekts mums adresētais CVK 06.10.2010. pārmetums [nemākulībā lasīt skaitļus] tā vietā, lai CVK nekavējoši reaģētu uz vēlētāju izteiktām šaubām par vēlēšanu norises atbilstību likumam.

„Saeimas vēlēšanu likuma" 31. panta 2. daļa nosaka, ka nemaz **nedrīkst atvērt urnas, kamēr nav noskaidrots balsotāju skaits** iecirknī un vēlētāju atrašanās vietās (t.sk. cietumos, slimnīcās).

Likuma 31. panta 7. daļa nosaka, ka urnā atrasto aplokšņu skaits nedrīkst būt lielāks par balsotāju sarakstā ierakstīto vēlētāju skaitu.

Likuma 32. pants nosaka, ka tukšās aploksnes uzskaitāmas atsevišķi. Tās ir derīgas, un nevar būt iekļautas nederīgo skaitā.

Ja CVK instrukcijas paredz citādāku piedalījušos pilsoņu uzskaites un balsošanas norises kārtību, tad tāda neatbilst „Saeimas vēlēšanu likumam".

CVK uzrauga vēlēšanu norises atbilstību likumam.

Tātad, ne vēlāk kā 3. oktobra plkst. 8 no rīta (kad slēdza iecirkņus Kalifornijā) bija CVK pienākums publiskot kopējo Latvijā un ārzemēs balsotāju sarakstos iekļauto pilsoņu skaitu (kam iespiests zīmogs pasē un izsniegta balsošanas aploksne). Balsotāju skaits Austrālijā bija jāpublisko ne vēlāk kā 2. oktobra plkst. 20 vakarā pēc Latvijas laika.

Izbraukumu urnas ar cietumnieku un slimnieku balsīm un balsotāju sarakstiem bija jānogādā iecirknī 2. oktobrī līdz plkst. 20 un jāiekļauj kopējā nobalsojušo skaitā, kad slēdza iecirkņus Latvijā – pavisam 934 336 balsojušie.

Mums nav zināms, ka ārpus Latvijas atrastos cietumi un slimnīcas, kurās jau pēc iecirkņu slēgšanas Latvijā varētu vēl pagūt nobalsot 32 104 LR pilsoņu.

Ja šādi papildu nobalsojušie 32 104 tiešām ir bijuši, tad šim skaitam vajadzēja, mūsuprāt, būt paziņotam CVK mājas lapā vismaz 3. oktobrī plkst. 8 no rīta.

CVK to nav savlaicīgi izdarījusi. Tāpēc prasām pārbaudīt, kāpēc 5. oktobrī publiskotais aplokšņu kopskaits 979 365 un 965 509 ir lielāks par 5. oktobrī ziņoto visu balsotāju kopskaitu 947 261.

Ja kādos iecirkņos urnās atrasto aplokšņu skaits ir lielāks par balsojušo skaitu, tas ir likuma pārkāpums. „Saeimas vēlēšanu likuma" 31. panta 7. daļa nosaka, ka urnās atrasto aplokšņu skaits nedrīkst būt lielāks par balsotāju skaitu.

Par to paredzēta atbildība Kriminālkuma 92. pantā „Vēlēšanu un tautas nobalsošanas dokumentu viltošana, nepareiza balsu saskaitīšana un aizklātas balsošanas pārkāpšana".

Par nederīgām aploksnēm

Medijos izskan sabiedrību maldinoši skaidrojumi, ka nederīgas aploksnes esot t.s. tukšās aploksnes vai bojāti biļeteni. Šo manipulāciju rada terminu līdzība un tas, ka CVK nepublisko nederīgo aplokšņu skaitu.

Nav pieļaujams likumīgi balsojušus pilsoņus iekļaut t.s. nederīgo aplokšņu kategorijā.

„Saeimas vēlēšanu likuma" 32. pants nosaka, ka tukšās aploksnes uzskaitāmas atsevišķi. Tās ir derīgas, un nevar būt iekļautas nederīgo aplokšņu skaitā.

Ja vēlēšanas ir korekti organizētas, tad nederīgu aplokšņu iespēja ir praktiski izslēgta.

Pie urnas (vēlēšanu kastes) atrodas dežurants, kurš pārbauda zīmogus uz aploksnes pirms to iemešanas urnā. Jautājums – kā šādas nederīgas aploksnes var rasties urnās?

Nederīga aploksne ir ārkārtas situācija! Tāpēc vēlētāji jau 3. oktobra rītā bija tiesīgi zināt, cik Latvijā un ārzemēs kopskaitā nederīgu aplokšņu kuros iecirkņos ir bijis.

Taču CVK tādus datus nesniedza vēl 2010. gada 11. oktobrī.

Piemēram, Liepājā vēlēšanu komisijas sajauca zīmogus uz aploksnēm. Savu vainu komisija laboja uz pilsoņu rēķina, paziņojot 46 aploksnes par nederīgām.

No tautas gribas tika izņemta liela pilsoņu grupa, it kā Latvijā tādu pilsoņu un viņu gribas nemaz neeksistētu.

Kurzemes apgabalā no tautas gribas izņemtas 46 balsis (un to plusi vai mīnusi) ir izšķirošas, izlemjot, kurš konkrētais kandidāts no šī apgabala sarakstiem būs Saeimas deputāts.

Faktiski vēlēšanu komisija Liepājā atņēma 46 pilsoņiem vēlēšanu tiesības. Tiesiskā valstī bez tiesas sprieduma tas nav pieļaujami.

Arī citos iecirkņos pilsoņu griba tiek anulēta, daļu aplokšņu ieskaitot nederīgās.

Mēs gribam zināt – cik tādu pilsoņu ir bijis.

Ir divi skaitļi, kas ir paziņojami uzreiz un nekādi nedrīkst mainīties balsu skaitīšanas laikā –

a) balsotāju sarakstos iekļauto pilsoņu skaits pirms urnu atvēršanas;

b) pēc urnu atvēršanas tajās atrasto aplokšņu kopējais skaits (derīgās un nederīgās).

Tikai pēc tam, kad komisija ir konstatējusi un fiksējusi šos pamatskaitļus, likums ļauj ķerties pie balsu skaitīšanas un to sadales starp partijām un kandidātiem.

CVK publicētie dati ļauj uzskatīt, ka, atverot urnas, tajās atrastas derīgas aploksnes par 32104 vairāk nekā bija ieradies balsotāju. Šāds skaits atbilst 3 līdz 4 deputātu vietām, un maina arī vietu sadalījumu starp partijām. Pati CVK ir radījusi neskaidrības, paziņojot vēlēšanu rezultātus vēl pirms tie bija saskaitīti un apkopoti.

Varbūt CVK rīcībā ir citi skaitļi un tabulas, kas atšķiras no CVK vietnē *www.velesanas2010.*cvk.lv 05.10.2010. publiskotajām, un kas nav publicēti?

Taču tad CVK nedrīkst pārmest pilsoņiem, ka tie ir bijuši spiesti paši veikt matemātiskas darbības un kalkulēt tās ziņas, kas nav publiskotas, slēdzot iecirkņus.

MĒS KĀ VĒLĒTĀJI GRIBAM ZINĀT:

1) kuri iecirkņi nepaziņoja līdz 3. oktobra pl. 8 rītā balsojušo sarakstos iekļauto pilsoņu precīzu skaitu;

2) kuros iecirkņos urnās atrasto aplokšņu skaits pārsniedz nobalsojušo skaitu;

3) kuru novadu (pilsētu) komisijas apkopoja un iesūtīja CVK savu iecirkņu apkopotas ziņas, nesalīdzinot balsojušo pilsoņu skaitu ar urnās atrasto aplokšņu skaitu.

Mēs gribam zināt pamata skaitļus, kurus tautai bija jāzina pirms balsu skaitīšanas uzsākšanas, un kurus CVK joprojām atturas publiskot:

1) cik Latvijā un ārzemēs kopskaitā LR pilsoņu nobalsoja (līdz iecirkņu slēgšanai);

2) cik kopskaitā aplokšņu tika atrasts urnās pēc to atvēršanas;

3) cik no šīm aploksnēm tika atzītas par nederīgām.

Šajā vēstulē izklāstītie jautājumi Jums ir zināmi, jo tika nosūtīti 08.10.2010. elektroniski.

Pielikumā: CVK mums adresētās 06.10.2010. elektroniskās vēstules kopija.

Biedrības vārdā –
valdes priekšsēdētājs
Ivars Redisons

Izsludināta naudas prēmija tam, kurš pateiks, cik vēlētāju balsojuši 10. Saeimas vēlēšanās

Latvijas Sociālo reformu biedrība (LSRB), kas iestājas par Latvijas kā sociāli atbildīgas un tiesiskas valsts veidošanu, ir izsludinājusi 100 Ls lielu naudas prēmiju tam cilvēkam, kurš varēs sniegt skaidru atbildi – cik vēlētāju piedalījās 10. Saeimas vēlēšanās.

Notikušajās 10. Saeimas vēlēšanās **urnās atrasto aplokšņu skaits ievērojami pārsniedz balsošanā piedalījušos skaitu** — tā secināms no 5. oktobrī CVK mājas lapā publiskotajiem datiem.

Biedrība ar oficiālu 11. oktobra vēstuli ir vērsusies Centrālajā vēlēšanu komisijā (CVK) un Vēlēšanu novērotāju misijā, aicinot izskaidrot pretrunas CVK publiskotajos skaitļos.

CVK ziņo, ka vēlēšanu urnās ir atrasts **965 509** derīgas aploksnes, taču tajā pašā laikā uzrādīto balsotāju skaits ir mazāks — 934 336 Latvijā un 12 925 ārzemēs, kopā **947 261**. Starpība — par 18 248 derīgām aploksnēm vairāk nekā bija balsotāju visos iecirkņos kopā.

Pēc CVK pārstāvju izteikumiem medijos, balsotāju sarakstos iecirkņu slēgšanas brīdī neesot bijuši iekļauti cietumnieki un slimnieki, pie kuriem iecirkņu komisijas devās ar izbraukuma urnām. Tas neatbilst likumam. Cik ir šādu — pēc iecirkņu slēgšanas pievienotu balsotāju, — CVK nepublisko. Iespējams, no 18 līdz 32 tūkstošiem cilvēku. Pēc LSRB rīcībā esošās informācijas, Latvijas cietumos ir ap 7 tūkstošiem ieslodzīto, no kuriem liela daļa nav Latvijas pilsoņi un vēlēšanās piedalīties nevar. Cietumos ir stingrs režīms, vārtus apmeklētājiem slēdz plkst. 17.00, vēlāk jebkāda kustība cietuma teritorijā ir aizliegta. Vai nezināms, liels skaits cietumnieku tiešām ir izšķīris Latvijas nākotni, ietekmējot 10. Saeimas vēlēšanu rezultātos vietu sadalījumu starp partijām? Cik viņu ir bijis un kuros cietumos? Šie ir jautājumi, uz kuriem LSRB atbildes vēl joprojām nav guvusi.

Tādēļ **LSRB valde ir izsludinājusi 100 latu prēmiju** tam, kurš spēs **CVK mājas lapā atrast vēlēšanu pamata skaitli** — cik pilsoņu tika iekļauti balsotāju sarakstos, saņemot spiedogu pasē un aploksni līdz iecirkņu slēgšanas brīdim pirms balsu skaitīšanas sākuma. Savus variantus lūdzam sūtīt uz epastu *socialas.reformas@gmail.com*: Papildu informācijai: socialas.reformas@gmail.com; tālr. 29444426; http://socialasreformas.wordpress.com/

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14.
Reklāmas nodaļas tālr./fakss 65307057.
e-pasts: novadnieks@inbox.lv

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 20238990.

Pērk mežu, jaunaudzes, īpašumus ar mežu un zemi.
Ātra samaksa un vienkārša dokumentu noformēšana.
SIA "Green Forest" tālr. 29493384.

Aicina strādniekus darbam mežā.
Tālr. 25429360 (LMT), 27049688 (Tele 2).

Pārdod māju Preiļos, Liepu ielā 14, veikts eiro remonts, cena Ls 35 000.
Tālr. 29552055.

✔ PVC logi (6 kameru) par super cenu!
✔ Siltās ārdurvis tikai Ls 109.
Bezprocentu kredīts. Dāvanā moskītu tīkls.
Valmieras iela 2, Preiļi.
Tālr. 28673992.

Kreditēšana pret nekustamā īpašuma ķīlu.
Tālr. 25441183, 28609904.

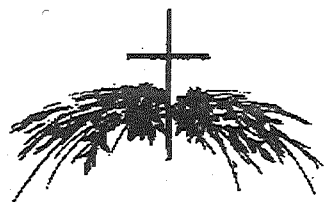

Tā es aizeju prom pa staru.
Kādu dziesmu atstājot jums.
Ko gan vēl es novēlēt varu?
Varbūt zvaigzni,
Kas debesīs skumst...
Negaidītajā sāpju un atvadu brīdī izsakām vispatiesāko līdzjūtību Jānim Anspokam, MĀSU zaudējot.
Preiļu Neatliekamās palīdzības kolektīvs

Sirds nepukst vairs,
Bet vēl tai bija skanēt,
Un acīm mirdzēt, dzīvi vērojot.
Lai mūsu patiesā līdzjūtība palīdz tikt pāri sāpju smagumam Jānim Anspokam, MĀSU mūžībā pavadot.
Preiļu poliklīnikas ģimenes ārsti

Pārdod

AUDI A4 (1,9 TD, dīzelis, 1996. g. izl., UNIVERSAL, ideālā stāvoklī, 4400 EUR). T.29569556;

AUDI A6 (2,5 TDI, 1999. g. izl., sedans, tumši zilā metāliskā krāsā, viss elektro, kondicionieris, automātiskā ĀK, 6900 EUR). T.28227222;

AUDI A6 (2002. g. izl., 2,5 TDI, jauna TA, sudraba met. krāsā, automāts, dīzelis). T.29658558, stefani30@inbox.lv;

BMW 318 (1996. g. izl., melnā krāsā, lietie diski, el. spoguļi, labā stāvoklī). T.29193980;

BMW 525 TDS (1994. g. izl., TA, el. lūka, el. spoguļi, el. stikli, MP3, sudraba krāsā, sedans, Ls 1300). T.27018713;

BMW 525 TDS TOURING (1994. - 1995. g. izl., jauna TA, apdrošināšana, Ls 1400, labā stāvoklī) vai maina. T.28378334;

FIAT FIORINO (dīzelis, 1,7, 1993. g. izl., piekabes āķis, TA). T.28770703, 28777486;

FORD KA (1997. g. izl., bez TA, Ls 350). T.26066113;

GAZ 21 VOLGA LUKSS (labā stāvoklī, viss oriģinālais). T.29487634;

HONDA CR-V (1999. g. izl., 2,0i, el. pakete, loki, 4x4, zaļā met. krāsā, nobraukums 138000). T.29715773;

HYUNDAI ACCENT (1996. g. izl., 1,5i, TA līdz 28.11.2010., jaunas riepas) vai maina pret remontējamu auto (ar jūsu piemaksu, var būt pēc avārijas). T.29295935;

MAZDA 323 (1990. g. izl., Ls 250), VW GOLF (bez dokumentiem, Ls 170). T.22082828;

MERCEDES BENZ C180 (1993. g. izl., TA, melnā krāsā, LS 1150). T.27563770;

NISSAN PRIMERA (2,0, dīzelis, 1997. g. izl., 5-pakāpju mehāniskā ĀK, tumši zaļā met. krāsā, hečbeks, TA, bez parādiem, regulāri izieta TA). T. 26406285;

OPEL ASTRA (1998. g. izl., 1,6 l, benzīns, automāts, hečbeks, sudraba met. krāsā, ABS, centrālā atslēga, signalizācija, 2700 EUR). T.26162355;

OPEL OMEGA (2,5, dīzelis), USUZU TROOPER. T.29251805;

OPEL VECTRA (hečbeks, 1995. g. izl., 1,6, benzīns, M+S, TA līdz 03.08.2011.). T.28803943;

PEUGEOT 307 (dīzelis, gaiši pelēkā krāsā, 2002. g. izl., TA līdz 15.06.2011.). T.28344311;

SUBARU IMPREZA (1998. g. izl., 4x4, TA līdz 05.2011.). T.26595310.

Kā pareizi dzert zāles?

Kad esam slimi un ārsts izrakstījis zāles tablešu, kapsulu veidā un vēl kādu pulverīti, gluži vai samulstam. Kā rīkoties? Kuras zāles lietot vispirms, kuras sakošļāt, kuras norīt veselas? Labāk uzdzert ūdeni vai varbūt apēst maizes riku?

Formai nav nozīmes

Zāļu kastītē ievietotā instrukcija nav paredzēta, lai to izmestu vēl nelasītu. Rakstītais palīdz no preparātiem saņemt maksimālo efektu.

Ja vienlaikus lieto vairākus medikamentus, starp tiem ieteicams vismaz 10 — 20 minūšu intervāls. Pie tam, daži preparāti, ja tos dzer kopā, rada ķīmisku reakciju, kas izraisa nevēlamas sekas.

Zāļu formas ir daudzveidīgas: tabletes, pulveri, sīrupi, injekcijas, gēli, svecītes. Izvēlieties to, kas jums šķiet piemērotākā. Tomēr ieklausieties arī sacītajā — viena zāļu forma noteiktās situācijās var būt efektīvāka nekā cita.

Labāk tīru ūdeni, bet varbūt pienu?..

Instrukcijā bieži vien norādīts ne vien tas, ka «jāuzdzer pietiekams šķidruma daudzums», bet arī precizēts, ka tai jābūt, piemēram, glāzei ūdens. Turklāt vēlams, lai tas nav gāzēts, citādi var kavēt medikamenta aktīvo vielu uzsūkšanos.

Ne tikai alkohols, bet arī sulas daudzas zāles var pārvērst indē. Greipfrūtu sula, piemēram, pastiprina vairāku medikamentu blaknes. Ja kopā ar pienu vai tā produktiem lieto zāles, kuru sastāvā ir kofeīns (askofēns, citramons), asinīs nonāk tikai ap 70 procenti šīs vielas. Ar pārējo saistās piena olbaltums.

Piena produkti un miecvielas, kas ir tējā un kafijā, būtiski ierobežo dzelzs uzsūkšanos. Šos dzērienus nevajadzētu lietot arī pēc zālēm. Tiesa, ir daži antibiotiskie preparāti (eritromicīns, indometacīns), kam ieteicams uzdzert tieši pienu. To var lietot arī ar zālēm, kas kairina kuņģa gļotādu (aspirīns, analgīns).

Tabletes un kapsulas jānorij veselas

Sakošļāšana, sasmalcināšana vai šķīdināšana ūdenī var nevajadzīgi paātrināt ilgstošas iedarbības preparātu aktivizēšanos, jo vielas sāk uzsūkties straujāk vai pat nepagūst nonākt kuņģī, kā arī to kairina.

Tabletes nevajadzētu dzert sēdus, bet kapsulas stāvus, un nekādā gadījumā — guļus. Likties slīpi nevajadzētu arī divas līdz trīs minūtes pēc tam, lai zāles nepielīp pie barības vada sieniņas, jo tās tur var arī sairt, nesasniedžot kuņģi un zarnu traktu.

Arī miegainam cilvēkam nevajag par katru cenu iespiest tableti mutē, jo tā var iesprūst barības vadā un izraisīt nelabu dūšu vai dedzinošu sajūtu.

Lielāko daļu medikamentu, ja vien nav īpašu norādījumu, vislabāk lietot 30 minūtes pirms ēšanas. Ja sacīts, ka jādzer tukšā dūšā, tad vispiemērotākais laiks ir 20 — 40 minūtes vai pat stundu pirms brokastīm. Pēc ēšanas savukārt nozīmē, ka jānogaida vismaz divas stundas pēc maltītes.

Zupas šķīvis aizsardzībai

Ja teikts, ka zāles jādzer ēšanas laikā, tas nozīmē, ka preparāts iedarbojas uz kuņģa gļotādu. Tāpēc ir aplami tās lietot tukšā dūšā vai iemest mutē dažus cepumus. Maltītei jābūt pilnvērtīgai.

Norādījums par zāļu lietošanas laiku pirms vai pēc ēšanas ir svarīgs ne tikai tālab, ka, piemēram, piena produkti apgrūtina dažu antibiotisko preparātu uzsūkšanos, bet arī tādēļ, ka olbaltumus saturošs uzturs vairākām medikamentu aktīvajām vielām traucē sasniegt nepieciešamo koncentrāciju. Arī taukvielas var kavēt dažu preparātu iedarbību, toties ogļhidrāti paātrina zāļu uzsūkšanos.

Pirms jauna bezrecepšu medikamenta izvēles der apsvērt, vai tas patiešām ir nepieciešams un kā tas saskaņojams ar organisma vajadzībām un iespējām. Īpaši svarīgi tas ir tad, ja bez citām likstām ir kāda hroniska vaina. Tāpēc vispirms der aprunāties ar ārstu vai vismaz farmaceitu.

Izmantots «Praktiskais Latvietis»

Greipfrūti satur unikālus vitamīnus

Oranžie un koši dzeltenie greipfrūti ir tuvi apelsīnu radinieki. Tulkojumā no angļu valodas vārds «greipfrūts» nozīmē «vīnogu auglis», tā tas nosaukts tāpēc, ka greipfrūti zaros aug nevis pa vienam, bet ķekaros. Cilvēku interese par greipfrūtu aug ar katru dienu un ne bez pamata, jo grūti atrast produktu, kas būtu tik vērtīgs veselībai. Greipfrūtos absolūti viss, sākot no kauliņiem un beidzot ar mizu, satur unikālus vitamīnus, mikroelementus un bioflavonoīdus. Piemēram, tāda apbrīnojama viela kā naringīns aktivizē aknu darbību, kvercetīns un gesperidīns veicina tauku sadalīšanu un sadedzināšanu, likopēns novērš onkoloģisko slimību attīstību. Parasti mēs cenšamies greipfrūta mīkstumu notīrīt iespējami rūpīgāk ne tikai no mizas, bet arī rūgtajām plēvītēm. Un aplam darām! Baltajās plēvītēs, kas apņem augļa daiviņas, ir vairāk pektīna un C vitamīna nekā mīkstumā, tāpēc greipfrūtu ieteicamāk ēst ar visām plēvītēm. Pēc krāsas greipfrūta mīkstums mēdz būt gaišs, sārts un sarkans, taču smaržo tie visi vienādi.

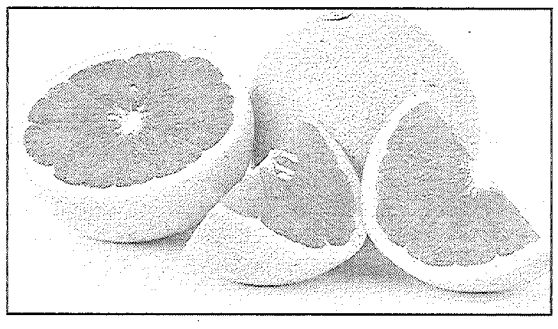

Greipfrūtu sacepums

Nepieciešams: *2 lieli greipfrūti, 2 ēdamkarotes cukura, 4 tējkarotes sviesta*

Greipfrūtus pārgriež uz pusēm, ar naža galu izņem kauliņus, apkaisa ar cukuru un katras pusītes centrā ieliek gabaliņu sviesta. Sagatavotos augļus liek dziļā pannā (ar griezuma vietu uz augšu), uz 5 minūtēm ieliek karstā cepeškrāsnī un tūlīt pat karstus pasniedz galdā.

PASMAIDĪSIM

☺ ☺ ☺

Policists sūdzas policistam:
— Iedomājies, pārnāku mājās, bet uz dīvāna — svešs uzvalks!
— Un ko tu sievai par to teici?
— Teicu: «Labāk sameklē sev mīļāko, tikai netaisi man ziepes un nekad vairs nezodz...»

☺ ☺ ☺

Kosmosā satiekas divas planētas. Viena jautā otrai:
— Sen nebiji redzēta. Kā klājas?
— Slikti. Uz manis ieviesušies cilvēki. Visu laiku kaut ko urbj, spridzina, dedzina... Nieze tāda, ka ne izturēt!
— Zinu, zinu! Man arī tā reiz bija. Pacieties, pāries...

☺ ☺ ☺

— Cik maksā biļete no Rīgas līdz Smiltenei?
— Četri lati.
— Un no Smiltenes līdz Rīgai?
— Bet cilvēk, vai tad jūs nesaprotat, ka tas ir gluži vienalga?
— Tas vis nav tik viegli saprotams. Piemēram, no svētdienas līdz sestdienai ir sešas dienas, bet no sestdienas līdz svētdienai — tikai viena.